
**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ
GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ
GMINY ZŁOTA**

**GMINA ZŁOTA
POWIAT PIŃCZOWSKI
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE**

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZŁOTA NA LATA 2025 -2031

Dokument opracowany przez:

Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „BaSz”

mgr inż. Bartosz Szymusik

26-200 Końskie

ul. Polna 72

www.basz.pl

tel./fax: 41 372 49 75 e-mail: basz@post.pl

przy współpracy:

Urzędu Gminy Złota

Spis treści

WPROWADZENIE.....	4
1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE I ŚRODOWISKO	5
1.1. Położenie administracyjne i dostępność komunikacyjna Gminy Żłota	5
1.2. Zagospodarowanie terenu i środowisko przyrodnicze.....	11
1.3. Gospodarka wodno - ściekowa	20
1.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	21
1.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	23
1.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą	24
1.7. Zaopatrzenie w paliwa gazowe	24
2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE	26
2.1. Sytuacja demograficzna.....	26
2.2. Wychowanie przedszkolne i edukacja.....	30
2.3. Pomoc społeczna	31
2.4. Ochrona zdrowia	34
2.5. Kultura i dziedzictwo kulturowe.....	34
2.6. Sport, rekreacja, turystyka	35
2.7. Organizacje pozarządowe.....	38
2.8. Bezpieczeństwo publiczne.....	38
3. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE	39
3.1. Potencjał gospodarczy.....	39
3.2. Rynek pracy	43
3.3. Budżet i polityka inwestycyjna gminy	45

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t. jedn. Dz. U. 2024 poz. 324), „Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, (...) przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych”.

Diagnozę gminy Żłota przeprowadzono w trzech głównych sferach tj.:

- **Społecznej**, która obejmuje analizę sytuacji demograficznej, zawiera opisy dotyczące obszarów edukacji, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury, sportu a także innych ważnych aspektów życia mieszkańców,
- **Gospodarczej**, która obejmuje analizę potencjału gospodarczego, rynku pracy i aktywności gospodarczej,
- **Przestrzennej**, która obejmuje analizę zagospodarowania przestrzennego, położenia i dostępności komunikacyjnej gminy, środowiska naturalnego i infrastruktury technicznej.

Niniejsze opracowanie pozwoli zidentyfikować potencjały oraz bariery rozwojowe Gminy Żłota i będzie stanowić punkt wyjścia, bazę do następnego kroku jakim będzie opracowanie **Strategii Rozwoju Gminy Żłota na lata 2025 – 2031**. Diagnoza będzie zatem stanowić postawę do dalszych prac. Poprzez dostarczenie informacji o stanie aktualnym gminy, umożliwi podjęcie właściwych decyzji strategicznych takich jak: określenie wizji i misji rozwoju gminy, wskazanie obszarów strategicznych, ustalenie celów, dobór odpowiednich działań umożliwiających osiągnięcie obranych celów.

Diagnozę opracowano na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS, Bank Danych Lokalnych), danych Urzędu Gminy Żłota, materiałów pochodzących z Biuletynu Informacji publicznej Gminy Żłota.

Do opracowania Diagnozy wykorzystano najbardziej aktualne dane, dostępne w czasie jej tworzenia. Wybrane sfery zostały poddane analizie w ujęciu:

- **Dynamicznym** – poprzez analizę trendów społecznych, gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Taki sposób przedstawienia zagadnień pozwolił uzyskać informacje o dokonujących się zmianach w charakteryzowanych obszarach;
- **Porównawczym** – poprzez zaprezentowanie wybranych zagadnień dla Gminy Żłota, powiatu pińczowskiego, województwa świętokrzyskiego i kraju.

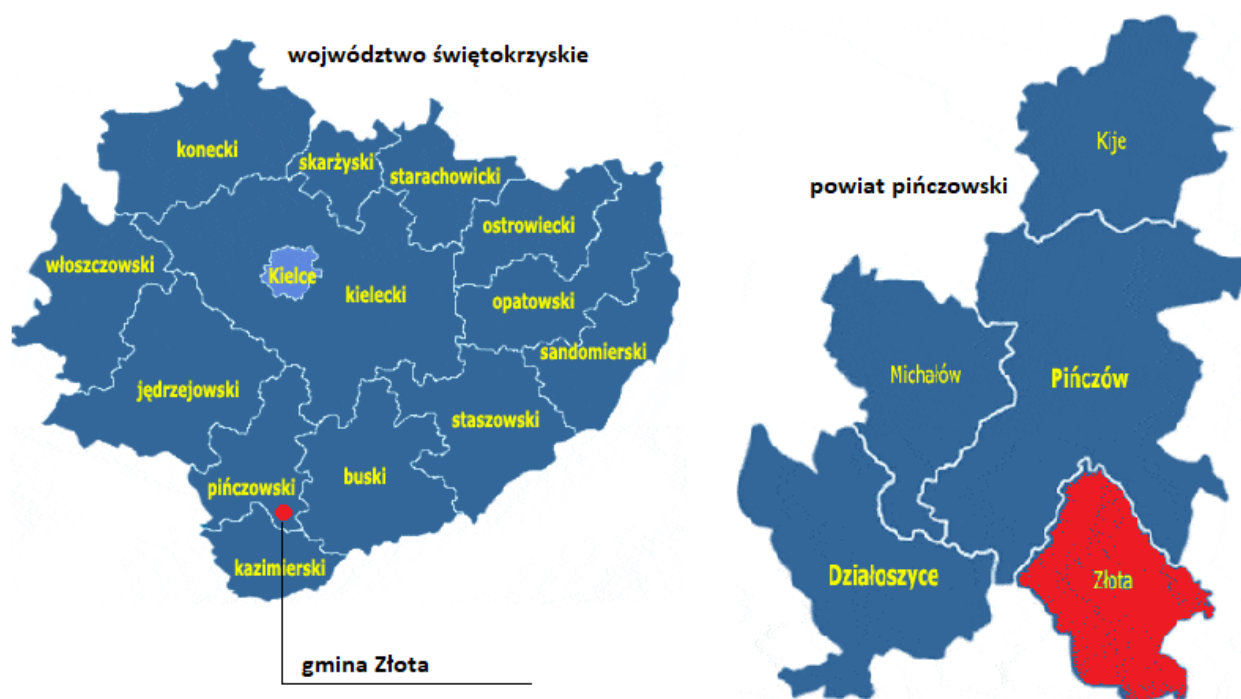
1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE I ŚRODOWISKO

1.1. Położenie administracyjne i dostępność komunikacyjna Gminy Żłota

Gmina Żłota położona jest w południowej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie pińczowskim. Południowa, południowo-zachodnia oraz wschodnia granica gminy jest równocześnie granicą powiatu pińczowskiego. Północno-wschodnią granicę gminy wyznacza rzeka Nida oraz jej dolina. Granica północno-zachodnia przebiega poprzez kompleks leśny na zachód od Woli Chroberskiej.

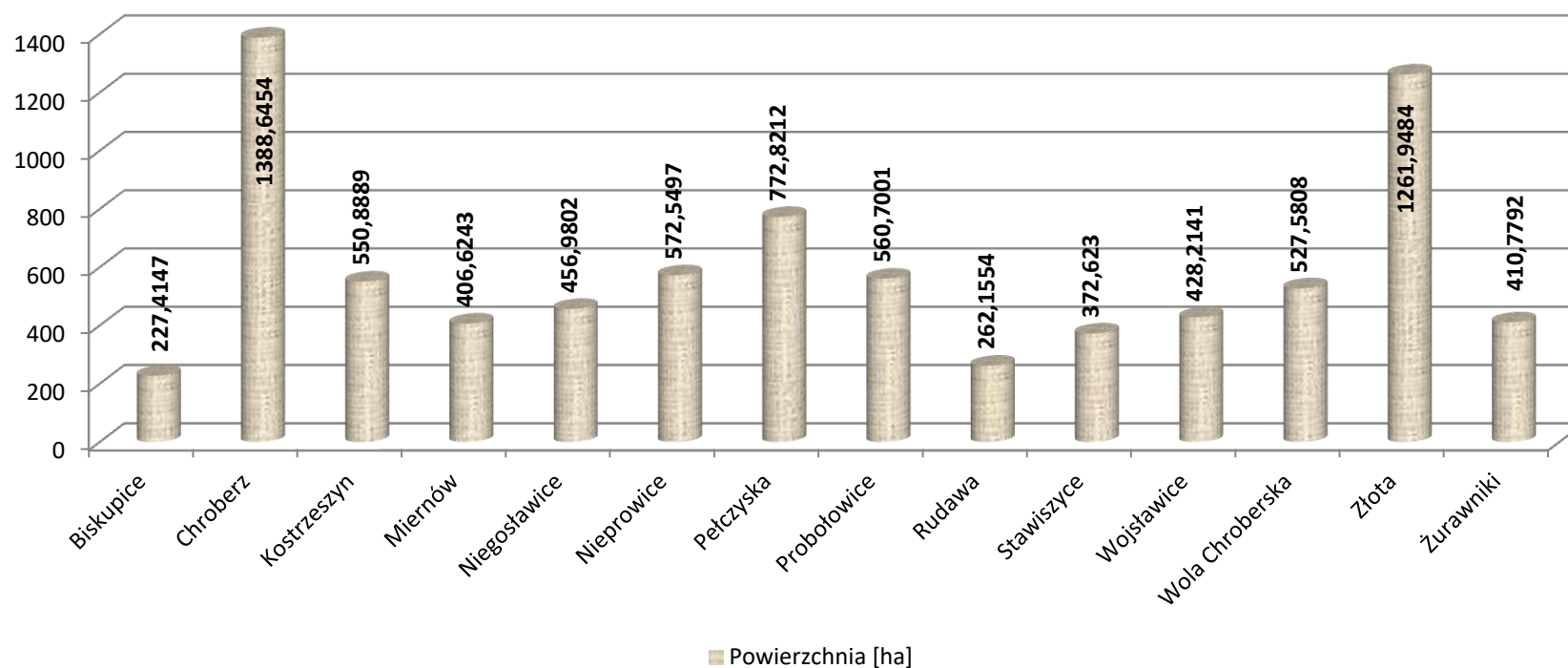
Gmina Żłota to gmina wiejska granicząca z 3 gminami: od wschodu z gminą Wiślica (powiat buski), od południa i zachodu z gminą Czarnocin (powiat kazimierski), od północy z Gminą Pińczów. Powierzchnia gminy wynosi 82 km² i stanowi 13,4% całkowitej powierzchni powiatu pińczowskiego (najmniejsza gmina powiatu pińczowskiego) i 0,7% powierzchni województwa świętokrzyskiego. W skład gminy wchodzi 14 jednostek pomocniczych (sołectw): Biskupice, Chroberz, Kostrzeszyn, Miernów, Niegosławice, Nieprawice, Pełczyska, Probołowice, Rudawa, Stawiszyce, Wojsławice, Wola Chroberska, Żłota i Żurawniki.

Mapa 1. Gmina Żłota na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu pińczowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.gminy.pl

Wykres 1. Powierzchnia sołectw Gminy Złota

Do największych pod względem zajmowanej powierzchni należą sołectwa: Chroberz (1388,6454 ha) i Żłota (1261,9484 ha). Najmniejszą powierzchnię zajmują sołectwa: Rudawa (262,1554 ha) oraz Biskupice (227,4147 ha).

Siedzibą władz gminnych jest miejscowość Żłota. W miejscowości tej skoncentrowana jest większość usług publicznych: administracja, zdrowie, zdecydowana część oświaty, kultura.

Działalność w wymienionych obszarach prowadzą jednostki organizacyjne Gminy Żłota:

1. Urząd Gminy Żłota,
2. Zespół Placówek Oświatowych w Żłotej,
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Żłotej,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żłotej,
5. Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Żłotej.

Odległość od większych aglomeracji wynosi:

- Kielce – ok. 60 km,
- Kraków – ok. 70 km,
- Katowice – ok. 150 km,
- Warszawa – ok. 220 km.

Pod względem dostępności transportowej Gmina Żłota posiada relatywnie dobrze rozwiniętą sieć dróg. Przez południowo – wschodni fragment terenu gminy w rejonie miejscowości Stawiszycy przebiega droga wojewódzka nr 776 (DW776), łącząca południową obwodnicę Krakowa (węzeł łagiewnicki) A4 w Krakowie z drogą krajową nr 73 (DK73) w Busku – Zdroju. Na terenie Gminy Żłota znajduje się około 2 kilometrowy odcinek tej drogi. Jest to jedyna droga wojewódzka, jaka przebiega przez teren Gminy Żłota. Drogi wyższych kategorii tu nie występują.

Uzupełnieniem układu komunikacyjnego są drogi powiatowe oraz gminne. Przez teren gminy przebiega 12 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości w granicach Gminy Żłota 55,295 km oraz 33 drogi gminne o łącznej długości 45 291 km, w tym o nawierzchni ulepszonej bitumicznej – 41 087 km. Drogi gminne pełnią rolę ciągów komunikacyjnych, decydujących zarówno o zintegrowaniu układu terytorialnego gminy i jego funkcjonowaniu jak i otwartości na zewnątrz. Sieć dróg publicznych uzupełniają pozostałe drogi o charakterze wewnętrznym, w tym drogi polne i leśne, zapewniające dojazd do mniejszych skupisk zabudowy lub pełniąc rolę łącznika z innymi drogami.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ŻŁOTA

Tabela 1. Wykaz dróg gminnych na terenie Gminy Żłota

GMINA ŻŁOTA stan na 31 grudnia 2023 r.																
Nr drogi	Nazwa drogi	Długość Odcinka km	Pow m ²	Rodzaj nawierzchni												
				Twarda								gruntowa				
				Ulepszona				Nieulepszona				RAZEM				
				bitumiczna		bet		kost	bruk	tucz		zwif	RAZEM		wzmocniona żwirem	
km	m ²	km	m ²	km	m ²			km	m ²	km	m ²	km	m ²	km	m ²	
402001T	Biskupice – Żłota Graby	5 289	22 829	5 289	22 830											
402002T	Biskupice- Żłota D. Wieś	2769	10757	2769	10760											
402003T	Żłota - Pelczyska	3490	12,750	1201	5330					1,410	5640	0,879	1780		0,879	1780
402004T	Pasieka - Źródła	1781	7464	1781	7460											
402005T	Żłota – Mała Wieś	0573	3032	0573	3030											
402006T	Nieprawice- Żagość	1442	5792	1381	5530	0,061	0,260									
402007T	Chroberz przez Gilniki	0938	3948	0938	3,948											
402008T	Kostrzeszyn „Korce”	0844	2954	0844	2954											
402009T	do wsi Wojsławice	1104	4361	1104	4361											
402010T	Od dr. pow. 15180 do dr. gm 1574002	0921	3684	0921	3684											
402011T	Nieprawice-Rudawa-Korce	5116	21867	5116	21867											
402012T	Kostrzeszyn - Odrzywól	1267	5415	1267	5415											
402013T	Kostrzeszyn-Górki Kostrz.	2271	9120	2271	9120											
402014T	Miernów „Wegeszke”	1041	4164	1041	4164											
402015T	Miernów - Pelczyska	1982	8027	1982	8027											
402016T	Pelczyska „Strugi”	1163	4669	1163	4669											
402017T	Pelczyska „Żagość”	0521	2072	0521	2072											
402018T	Pelczyska „Kolonie”	0573	2316	0573	2316											
402019T	Probolowice „Plebańskie”	0882	3551	0882	3551											
402020T	Probolowice „Scieżka”	0930	2786	0823	2469							0107	0317	0107	0317	
402021T	Stawiszycze „Kolonie”	1433	5733	1433	5733											
402022T	Nieprawice -Rudawa	1926	7505	1926	7505											
402023T	Nieprawice „Kolonie”	0549	1791	0353	1280							0196	0510	0196	0510	
402024T	Rudawa –Rudawa Stara	0785	3150	0785	3150											
402025T	Chroberz obok cmentarza	0701	3506	0701	3506											
402026T	Chroberz „Bobrowa”	0270	0865	0270	0865											
402027T	Chroberz nad rzeką	0446	1537	0446	1537											
402028T	Chroberz „Olszyk”	0274	0846	0230	0710							0044	0130	0010	0030	0034 0100
402029T	Niegosławice do rzeki	1717	6706	0203	0650					1514	6060					
402030T	Żłota „Ciernie”	0972	3882	0972	3882											
402031T	Żłota os. „Barbara”	0438	2066	0438	2066											
402032T	Żłota przez strugę	0423	1730	0423	1730											
402033T	Probolowice „Scieżka – Łącznik”	0460	2300	0460	2300											
RAZEM		45 291	183 243	41 087	168 569	0,061	0,260			2 924	11 696	1226	2737	0313	857	913 1880

Źródło: Dane Urzędu Gminy Żłota

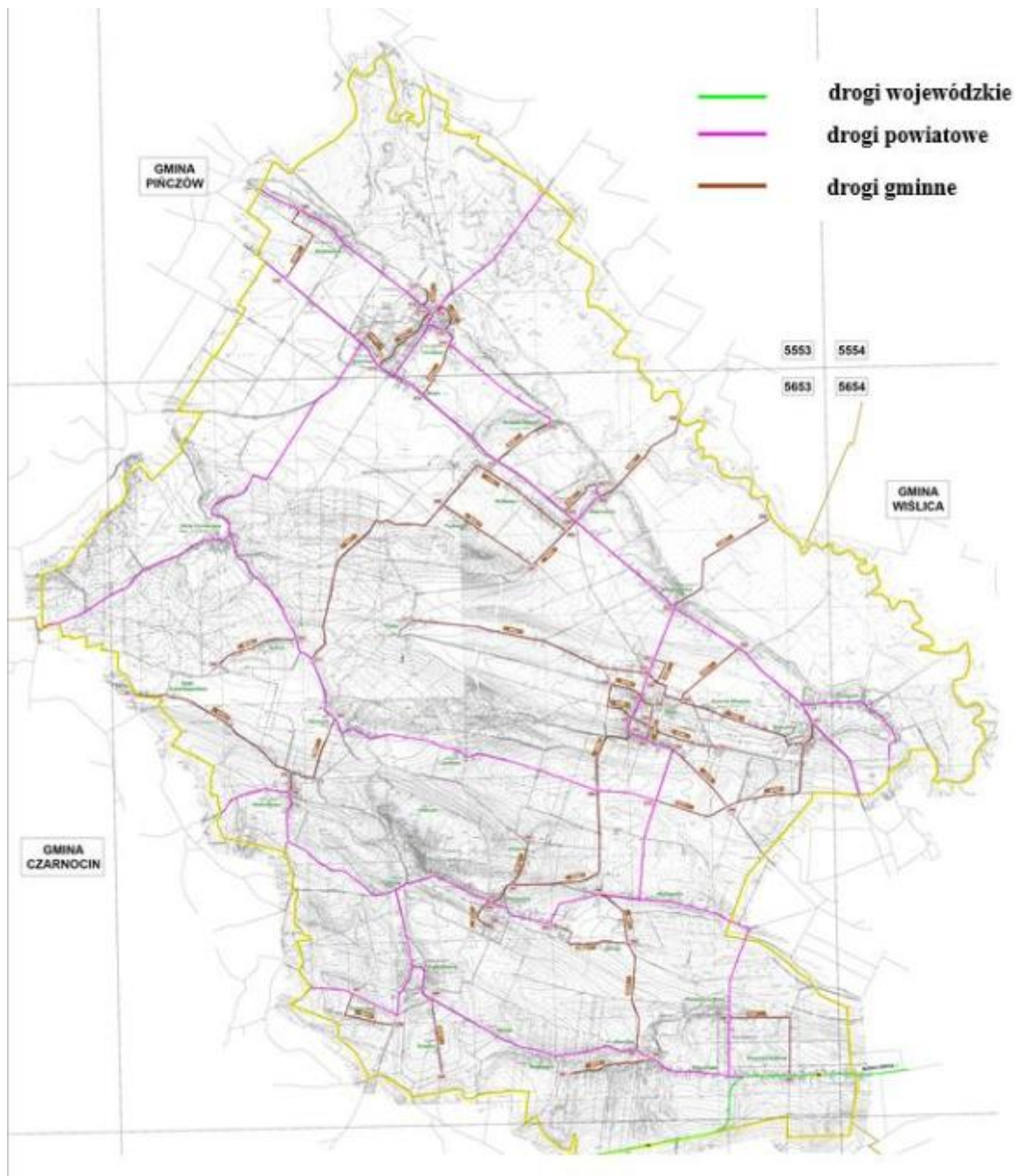
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ZŁOTA

Tabela 2. Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez teren Gminy Złota

Lp	Nr Nowy	Nr Stary	Długość km	Długość na terenie gminy km	Klasa	Nazwa	Przebieg
1.	1196T	0064T	13,700	1,000	Z	Skrzypiów – Kozubów - Zawarża – Zagaje Stradowskie - Ciuślice	(DW 766) Skrzypiów - Młodzawy Duże - Kozubów - Zagórzycze - Zawarża (granica powiatów) Zagaje Stradowskie - Stradów – Michałowice - Ciuślice DW 770
2.	1665T	0069T	8,300	5,800	L	Mozgawa - Chroberz - Nieprowice	(DP 0064T) Mozgawa - Wojsławice - Chroberz - Rudawa Stara - Nieprowice (DP 0073T)
3.	1666T	0071T	10,850	2,250	z	Zakamień – Bogucice - Chroberz	Zakamień - Bogucice (DW 767) Gacki Osiedle - Chroberz (DP 0073T)
4.	1040T	0073T	12,713	10,195	Z	Mozgawa – Koniecmosty - Korczyn Stary	(DP 0064T) Mozgawa - Chroberz - Rudawa - Nieprowice - Niegosławice - Biskupice (granica powiatów) - Jurków – Koniecmosty - (wspólny przebieg z drogą wojewódzką Nr 776 w miejscowości Koniecmosty) - Kuchary - Ostrów - granica administracyjna powiatów - Kocina - granica administracyjna powiatów - Czarkowy - Żukowice - Stary Korczyn (DK 79)
5.	1667T	0074T	7,000	7,000	L	Wola Chrobberska - Złota	(DP 0075T) Wola Chrobberska - Odrzywół – Lubowiec – Złota (DP 0076T)
6.	1668T	0075T	5,430	5,430	Z	Chroberz - Wola Chrobberska	(DP 0073T) Chroberz - Wola Chrobberska (DP 0064T)
7.	1669T	0076T	10,350	10,350	Z	Niegosławice – Złota – Kostrzeszyn - Michałowice	(DP 0073T) Niegosławice - Złota - Pełczyska - Kostrzeszyn (granica powiatów) Michałowice
8.	1670T	0077T	4,800	4,800	L	Probołowice – Miernów - Stawiszycze	(DP 0142T) Probołowice – Miernów - Stawiszycze (DW 776)
9.	1115T	0078T	3,290	3,290	L	Stawiszycze - Pełczyska	(DP 0077T) Stawiszycze (granica powiatów) Pełczyska (DP 0076T)
10.	1041T	0079T	1,800	1,800	L	Biskupice – Żurawniki - Jurków	(DP 0073T) Biskupice - Żurawniki (granica powiatów) - Jurków
11.	1671T	0142T	2,280	2,280	L	Probołowice – Probołowice Kolonia	(DP 0076T) - Probołowice - Probołowice Kolonia (DP 0552T)
12.	1223T	0521T	3,200	1,100	L	Czarnocin – Probołowice	Czarnocin granica powiatów – Probołowice (DP 0142T)
Razem				55,295			

Źródło: Dane Urzędu Gminy Złota

Mapa 2. Sieć dróg na terenie Gminy Żłota (mapa poglądowa)

Źródło: Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy Żłota na lata 2019 – 2022 z perspektywą do roku 2026

Przez teren Gminy Żłota nie przebiegają linie kolejowe.

Publiczny transport zbiorowy

Gmina Żłota realizuje obowiązek wynikający z art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. 2023 poz. 40 ze zm.), w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. W 2022 r. otrzymała dofinansowanie na realizację linii komunikacyjnej w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej. W ramach Projektu Samorząd otrzymał dofinansowanie w wysokości 41 580,00 zł, co stanowiło 90% wszystkich kosztów. Pozostałe 10 % wydatków zostało pokryte z budżetu gminy. W 2023 r. otworzono linię komunikacyjną na trasie: Żłota – Niegostawice – Chroberz – Wola Chroberska – Kostrzeszyn „Korce” – Kostrzeszyn „Odrzywół” – Kostrzeszyn „Górki Kostrzeszyńskie” – Probołowice „Podlesie” – Pęczyska Żłota.

Ponadto w grudniu 2023 r. podpisano umowę w sprawie udzielenia dopłaty z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, na mocy której utworzono kolejne połączenia, likwidując tym samym „białe plamy” na terenie gminy. Dopłata dla Gminy Żłota do utworzonych linii komunikacyjnych została przyznana w kwocie 204 876,00 zł i pokrywa 90% wszystkich kosztów netto, pozostałe 10 % wydatków zostanie pokryte z budżetu gminy. Nowe cztery linie komunikacyjne objęły swym zasięgiem następujące miejscowości:

- Linia 1: Probołowice-Pełczyska-Żłota-Żurawniki-Niegostawice-Nieprawice-Rudawa-Chroberz-Wojstawice-Busko Zdrój- Wojstawice-Chroberz-Rudawa-Nieprawice-Niegostawice-Żurawniki-Żłota-Pełczyska-Probołowice;
- Linia 2: Żłota-Żurawniki-Niegostawice-Nieprawice-Rudawa-Chroberz-Wojstawice-Busko Zdrój- Wojstawice-Chroberz-Rudawa-Nieprawice-Niegostawice-Żurawniki-Żłota;
- Linia 3: Stawiszycze- Miernów- Probołowice- Kostrzeszyn- Pełczyska- Żłota-Niegostawice-Nieprawice-Rudawa-Chroberz-Wojstawice-Mozgawa-Kozubów-Młodzawy Duże-Zakrzów-Skrzypiów-Pińczów-Skrzypiów-Zakrzów-Młodzawy Duże-Kozubów-Mozgawa-Wojstawice-Chroberz-Rudawa-Nieprawice-Niegostawice-Żłota-Pełczyska-Kostrzeszyn- Probołowice-Miernów-Stawiszycze;
- Linia 4: Żłota – Pełczyska- Probołowice – Kostrzeszyn – Wola Chrobberska – Chroberz – Rudawa – Nieprawice – Niegostawice – Żłota.

Usługi w zakresie transportu zbiorowego uzupełniają przewoźnicy komercyjni.

1.2. Zagospodarowanie terenu i środowisko przyrodnicze

Według podziału fizycznogeograficznego Polski wg J. Kondrackiego (2002), Gmina Żłota położona jest w obrębie mezoregionów: Garb Wodzisławski i w mniejszym stopniu (na północnym wschodzie) w Dolinie Nidy.

Tabela 3. Położenie Gminy Żłota według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Gmina Żłota	
Prowincja	Wyżyny Polskie
Podprowincja	Wyżyna Małopolska
Makroregion	Niecka Nidziańska
Mezoregion	Garb Wodzisławski Dolina Nidy

Źródło: Program ochrony środowiska dla Gminy Żłota na lata 2019 – 2022 z perspektywą do roku 2026

Garb Wodzisławski jest pasem wzgórz ograniczonym od północy i wschodu przez doliny rzek: Mierzawy i Nidy a od zachodu doliną Nidzicy. Południowo – zachodni część gminy leży na południowym skłonie Garbu Wodzisławskiego. Jest to płaskie wzniesienie zbudowane z opoki kredowej w południowej części pokryte osadami lessowymi. Powierzchnia terenu w tej części gminy jest urozmaicona wzgórzami a najwyższe wzniesienie – Góra Zawinnica (317 m n.p.m.) znajduje się między wsiami Pełczyska oraz Kostrzeszyn. W okolicy Woli Chrobberskiej oraz wsi Kostrzeszyn znajdują się kompleksy leśne, natomiast pozostała część gminy jest niezalesiona, wykorzystywana rolniczo. Północno - wschodnia część gminy jest położona w obrębie Doliny Nidy. W obszarze tym znajdują się liczne zakola rzeki Nidy oraz jej starorzecza. Nida jest główną rzeką przepływającą przez Gminę Żłota i stanowi lewostronny dopływ Wisły. Jej długość granicach gminy wynosi 11 km. Rzeka Nida stanowi naturalną granicę między gminami Żłota i Wiślica.

Na terenie gminy znajdują się liczne źródła niewielkich cieków uchodzących do Nidy. Ciekami wodnymi będącymi dopływami Nidy są:

- rzeka Mozgawka, uchodząca do Nidy w rejonie Wojstawic,
- ciek krótki z okolic Chrobrza,
- ciek krótki spod Rudawy, Nieprawic i Niegostawic,
- ciek spod Żłotej – przepływający przez Biskupice,

- ciek spod Pełczysk, przechodzący w rozległą sieć obiektu melioracyjnego – zwanego Pełczyska – Stawiszycze,
- ciek najdłuższy, biorący początek w okolicy Probołowic, uchodzący do rzeki poza terenem Gminy Żłota.

Według statystyki GUS, w układzie przestrzennego zagospodarowania oraz sposobie użytkowania opisywanego obszaru wyróżnia się: użytki rolne, użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami, grunty zabudowane i zurbanizowane, nieużytki, tereny komunikacyjne oraz tereny różne. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnie poszczególnych typów użytkowania terenu.

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Żłota

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Użytki rolne razem, w tym:	6 705,2346
grunty orne	4 545,9572
sady	225,6125
łąki trwałe	1 364,9003
pastwiska trwałe	265,6192
grunty rolne zabudowane	267,8119
grunty pod rowami	35,3335
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione	1 077,8955
lasy i grunty leśne	1 057,3790
Grunty zakrzewione i zadrzewione	20,5165
Grunty zurbanizowane i zabudowane, w tym:	54,8540
tereny mieszkaniowe	17,4609
tereny przemysłowe	2,8532
tereny inne zabudowane	22,7698
tereny rekreacji i wypoczynku	11,7701
Tereny komunikacyjne - drogi	214,0893
Tereny komunikacyjne – kolejowe	16,7055
Nieużytki	61,2255
Tereny różne	1,0781
Wody	75,4789
RAZEM	8 206,5614

Źródło: Raport o stanie gminy Żłota za rok 2022

Największy udział w strukturze użytkowania gruntów w gminie mają użytki rolne, które zajmują blisko 82% jej całkowitej powierzchni. Gmina Żłota jest typowo rolniczą gminą, a rolnictwo stanowi główne źródło utrzymania mieszkańców. Atutem gminy i podstawą perspektyw rozwoju rolnictwa są wysokiej jakości gleby – ok. 80% powierzchni gruntów ornych to ziemie klasy I-III.

Na obszarze Gminy Żłota wyróżnia się następujące kompleksy glebowe:

- *Gleby kompleksu pszennego bardzo dobrego, zaliczone do I i II klasy bonitacyjnej* występują we wszystkich sołectwach za wyjątkiem Woli Chroberskiej. Potencjalna produktywność tych gleb jest bardzo wysoka, nadają się pod uprawę roślin o największych wymaganiach siedliskowych (pszenica, buraki cukrowe, warzywa),
- *Gleby kompleksu pszennego dobrego, do którego zalicza się gleby klasy II, IIIa i IIIb.* Dobór roślin uprawnych pokrywa się z doбором roślin w kompleksie 1,
- *Gleby kompleksu pszennego wadliwego* spotkać można na obszarach lessowych położonych na stokach o spadku powyżej 6% oraz na obszarach rędzinowych. Ze względu na wrażliwość tych gleb na suszę dobór roślin jest ograniczony. Największe i najbardziej zwarte jego przestrzenie są we wsi Wola Chroberska,

- *Kompleks żytnio-łubianowy* występuje głównie na silnych stokach we wsi Pełczyska. Kompleks ten w zależności od stopnia agrotechniki przydatny do uprawy niemalże wszystkich roślin, przy gospodarce ekstensywnej najlepsze plony uzyskuje się z produkcji ziemniaków i żyta,
- *Gleby kompleksu zbożowo pastewnego mocnego* występują w sołectwach: Chroberz, Żurawniki, Kostrzeszyn, Probołowice. Gleby tego kompleksu użytkuje się przemienne jako użytki zielone i grunty orne,
- *Kompleks zbożowo pastewny słaby* występuje głównie w dolinach rzecznych i na obszarach piaszczystych. Gleby tego kompleksu najliczniej występują w sołectwach: Żurawniki i Chroberz. W doborze roślin przeważa tu żyto i ziemniaki.

Znaczna część gruntów ornych z uwagi na wysoką ich jakość jest wykorzystywana pod uprawę warzyw, pszenicy i jęczmienia a także rzepaku i kukurydzy. Mieszkańcy gminy zajmują się również produkcją sadowniczą. Produkcja sadownicza prowadzona jest w następujących sołectwach: Biskupice, Pełczyska, Probołowice, Miernów, Stawiszycy, Żurawniki, Żłota i Chroberz. W hodowli zwierząt dominuje trzoda chlewna oraz bydło.

W około 90% gleby na terenie gminy wykształcone zostały z lessów i należą do jednych z najlepszych w województwie świętokrzyskim. Pozostałe, równie urodzajne gleby, powstały z utworów lodowcowych i wodnolodowcowych oraz utworów starszego podłoża kredy. Wśród gleb najważniejszą rolę odgrywają:

- *czarnoziemy właściwe zdegradowane i namyte* – gleby bogate w składniki pokarmowe, posiadające korzystne właściwości fizyczne (przewodność, przepuszczalność), stwarzające optymalne warunki dla rozwoju wszystkich roślin uprawnych,
- *rędziny* – posiadające dużą zawartość próchnicy, bogate w składniki pokarmowe,
- *gleby brunatne* - posiadające bardzo dobre własności fizyczne (przepuszczalność, przewodność oraz podsiąkliwość wodną), dzięki czemu cechują się dużą przydatnością rolniczą,
- *gleby bielcowe* – charakteryzujące się występowaniem bezpośrednio pod poziomem orno-próchnicowym poziomu przejaśnionego i zubożonego we frakcję ilastą,
- *mady* – wytworzone ze współczesnych osadów rzecznych – skupiają się głównie w dolinie Nidy oraz jej dopływów. Gleby te nie nadają się do uprawy mechanicznej,
- *gleby torfowe* – porośnięte są głównie przez użytki zielone,
- *gleby murszowe* – są glebami zaliczanymi do gleb organicznych i podlegają ochronie prawnej. Gleby te występują w sołectwie Żurawniki.

Drugim pod względem zajmowanej powierzchni sposobem zagospodarowania terenu Gminy Żłota są użytki leśne oraz grunty zadrzewione, które zajmują łącznie około 13% całkowitej powierzchni gminy. Lasy chronią gleby przed zmywaniem i wyjąłowieniem przez wody opadowe, regulują stosunki wodne w zakresie retencjonowania wód podziemnych i powierzchniowych a także zmniejszają ich sptyw powierzchniowy. Stwarzają również korzystne warunki rekreacyjne i topoklimatyczne. Gmina Żłota należy do obszarów słabo zalesionych. Według danych GUS (Bank Danych Regionalnych, stan na 31.12.2022 r.) powierzchnia lasów na terenie Gminy Żłota wynosi 1043,94 ha, co daje wskaźnik lesistości na poziomie 12,7%. Pod względem własności ponad 95% (995,94 ha) stanowią lasy publiczne. Gospodarka w obrębie terenów leśnych nie należy do zadań samorządu gminnego, lecz pozostaje w gestii jednostek leśnych i prowadzona jest w oparciu o stosowne plany i programy.

Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują blisko 55 ha, co stanowi około 0,7% powierzchni gminy. Dominującą formą zabudowy jest charakterystyczna dla gmin wiejskich zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, która ukształtowana została w oparciu o tradycyjne rolnicze wykorzystanie ziemi, rzeźbę terenu oraz zasobność przyrody. Dominuje tu budownictwo niskie, charakterystyczne dla osadnictwa wiejskiego zarówno pod względem formy jak i funkcji, tj. budynek mieszkalny jednorodzinny wraz z towarzyszącą zabudową związaną z działalnością gospodarczą mieszkańców.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy związane jest głównie z dostępnością komunikacyjną- zabudowa mieszkaniowa ukształtowała się głównie w postaci zwykłych siedlisk przydrożnych. Są to układy liniowe, o zabudowie mniej lub bardziej skupionej, wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Aktualnie zauważalna jest tendencja odchodzenia od zabudowy zagrodowej na rzecz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Obszary objęte ochroną prawną

Bardzo ważną kwestią warunkującą rozwój Gminy Żłota jest położenie w systemie obszarów ochrony przyrody. W gminie występuje znaczna koncentracja obszarów objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. jedn. Dz. U. 2023 poz. 1336 ze zm.).

Obszary podlegające ochronie na terenie Gminy Żłota to:

- Nadnidziański Park Krajobrazowy,
- Kozubowski Park Krajobrazowy,
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Nidy PLB260001,
- Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Ostoja Nidziańska PLH260003,
- Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Ostoja Kozubowska PLH260029,
- Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- pomniki przyrody,
- użytek ekologiczny.

Realizacja wszelkich planów inwestycyjnych, w szczególności z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej i budownictwa, winna uwzględniać uwarunkowania środowiskowe i wszelkie reżimy ustanowione dla ochrony przyrody.

Nadnidziański Park Krajobrazowy położony jest w obrębie Niecki Nidziańskiej. Obejmuje środkowy i dolny fragment Doliny Nidy, Nieckę Solecką oraz północno - zachodnią część Garbu Pińczowskiego. Park został utworzony dla zachowania i ochrony walorów przyrodniczych związanych między innymi z powierzchniowym występowaniem serii gipsowej, tworzącej unikatowy zespół zjawisk i form krasu gipsowego.

Charakterystycznym elementem krajobrazu parku jest dolina rzeki Nidy - z licznymi meandrami i starorzeczami, stanowiąca ważny korytarz ekologiczny oraz ostoję ptactwa wodno - błotnego. Teren parku charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk - począwszy od skrajnie suchych, aż po bagienne i wodne. Na terenie NPK występuje jedno z największych w kraju stanowisk roślinności kserotermicznej, której towarzyszy specyficzna entomofauna.

W dolinie Nidy występują zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej z takimi gatunkami jak: grążel żółty, grzybień biały, osoka aloesowata, bobrek trójlistkowy, kruszczyk błotny, storczyk kukawka, szerokolistny i krwisty, turzyca Davalla. Pod względem rzeźby terenu obszar parku jest niejednorodny, a jego zróżnicowanie wynika z litologicznych uwarunkowań starszego podłoża oraz różnego stopnia pokrycia rzeźby strukturalnej morskimi utworami paleogenu i neogenu. Najbardziej charakterystyczne skały gipsowe zbudowane są z ustawionych pionowo, zrośniętych kryształów gipsu potocznie nazywanych „szklicą” lub „jaskółczymi ogonami”. Wielkość ich dochodzi do 3,5m i należą one do jednych z największych kryształów gipsu na świecie.

Kozubowski Park Krajobrazowy położony jest w obrębie Niecki Nidziańskiej. Obejmuje wschodnią część Garbu Wodzisławskiego. Jest to teren o wybitnych wartościach krajobrazowych i przyrodniczych, charakteryzujący się urozmaiconą rzeźbą terenu ukształtowaną na kredowym podłożu pokrytym lessami, rozległymi obszarami leśnymi i porozrzucanymi wśród lasów i pól malowniczymi osadami.

Znaczną powierzchnię parku zajmują lasy, położone na wierzchołkach i zboczach wzniesień lessowych porozcinanych dolinkami i wąwozami, pełniące ważną rolę w regulacji stosunków wodnych

i klimatycznych. Strome niezalesione zbocza wzniesień o ekspozycji południowej i południowo – zachodniej zajmują ciepłolubne murawy kserotermiczne.

Wymienione parki wchodzi w skład **Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia** (ZPKP).

Obszary Natura 2000

Dolina Nidy PLB260001

Obszar stanowi Dolina rzeki Nidy (szer. 2-3km) z licznymi meandrami, starorzeczami i rozlewiskami. Na znacznym obszarze wzdłuż rzeki występują łąki kośne, przechodzące w miejscach bardziej podmokłych w turzycowiska. Przy starorzeczach i oczkach wodnych rosną zespoły szuwarowe. Dalej od rzeki można spotkać takie uprawy warzywne oraz plantacje tytoniu. Strome zbocza wapiennych i gipsowych wzgórz porasta roślinność stepowa z unikalnymi w skali kraju gatunkami kserotomicznymi i słonolubnymi, występują tu również ciekawe gatunki ciepłolubnych owadów. Występuje tu 30 gatunków ptaków chronionych na mocy Dyrektywy Ptasiej, m.in. trzmiełodaj, dzięcioł zielonosiwy, lerka (skowronek borowy), ortolan, dzięcioł czarny i derkacz.

Powierzchnia obszaru wynosi 19 956,08 ha, w tym powierzchnia tego obszaru w Gminie Żłota – 2186,3 ha. Dla obszaru ustanowiony został plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 [Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 2014 r. poz. 1477], zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. [Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 2014r. Poz. 3296].

Ostoja Nidziańska PLH260003

Obszar stanowi fragment rejonu Ponidzia w Małopolsce. Obejmuje naturalną dolinę Nidy i fragmenty przylegających do niej płaskowyżów. Rzeka Nida silnie meandruje tworząc liczne starorzecza. W środkowej części biegu Nidy utworzył się rozległy kompleks wilgotnych i podmokłych łąk, bagien i starorzeczy. Przy małym spadku koryta rzeki, co roku tworzą się tu rozlewiska i rozwijają zbiorowiska szuwarowe i utrzymują łąki kośne. Lessowe, lekko faliste obszary płaskowyżów porożcinane są licznymi wąwozami, parowami oraz suchymi dolinami. Powierzchnia obszaru wynosi 26 515,64 ha, w tym powierzchnia tego obszaru w Gminie Żłota – 1489,24ha. Dla obszaru ustanowiony został plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 listopada 2014 r.

Ostoja Kozubowska PLH260029

Ostoja położona jest w obrębie Niecki Nidziańskiej, w południowo-wschodniej części Garbu Wodzisławskiego. Stanowią ją rozległe kompleksy leśne o zróżnicowanym składzie gatunkowym. Teren charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą wykształconą na kredowym, pokrytym lessami podłożu. Wzniesienia porożcinane są licznymi dolinkami, jarami i wąwozami. Południowy fragment obszaru stanowią kompleksy podmokłych łąk i pastwisk, poprzecinanych licznymi kanałami. Ponad 90% obszaru stanowią lasy w większości grądy, bory sosnowo-dębowe, fragmenty olsów i łęgów wiązowych występują także murawy kserotermiczne z roślinnością stepową.

Powierzchnia obszaru wynosi 4 181,50 ha, w tym powierzchnia tego obszaru w Gminie Żłota – 1289,34 ha. Dla obszaru ustanowiony został plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029, zmienione zarządzeniami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia: 5 listopada 2014 r., 11 lutego 2016 r., 22 czerwca 2021 r.

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie różnorodności biologicznej krajów Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Na obszarach takich zabrania się podejmowania działań mogących:

- w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- pogorszyć integralność Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarach NATURA 2000, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin i zwierząt, ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Wdrożenie programu NATURA 2000 przyczyni się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony 17.10.2001r. Rozporządzeniem Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271 z późn. zm.) o powierzchni 6592ha położony na terenie otuliny Kozubowskiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany rzeźbę terenu i krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych. Obejmuje część gmin: Czarnocin, Działoszyce, Michałów, Pińczów i Żłota.

Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony 17.10.2001r. Rozporządzeniem Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271 z późn. zm.) o powierzchni 26312ha położony na terenie otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowany rzeźbę terenu i krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych. Obejmuje część gmin: Busko-Zdrój, Chmielnik, Imielno, Kije, Michałów, Nowy Korczyn, Opatowiec, Pińczów, Wiślica i Żłota.

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej. W stosunku do pomników przyrody obowiązują zakazy na podstawie prawa miejscowego w zakresie zgodnym z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ŻŁOTA

Tabela 5. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Żłota

Nazwa pomnika przyrody	Podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Lokalizacja
Nie nadano nazwy	1) Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 35/2007 wojewody Święt. z dnia 12.12.2007r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 239, poz. 3552, z dn. 14.12.2007r. 2) Uchwała nr XI/71/2019 Rady Gminy Żłota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2019 r. poz. 3938).	Drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna – Tilia Cordata; pierśnica: 132 cm; obwód: 415 cm)	Rośnie na działce nr 1080 w miejscowości Chroberz
Nie nadano nazwy	1) Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 35/2007 wojewody Święt. z dnia 12.12.2007r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 239, poz. 3552, z dn. 14.12.2007r. 2) Uchwała nr XI/73/2019 Rady Gminy Żłota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2019 r. poz. 3940).	Drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna – Tilia Cordata; pierśnica: 120 cm; obwód: 377 cm, wysokość 24 m)	Rośnie na działce nr 363/13 w miejscowości Żłota
głazy narzutowe – 2 szt.	1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2.10.1987r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 19, poz. 223. 2) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4.08.1994r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994r.) 3) Uchwała nr XI/70/2019 Rady Gminy Żłota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2019 r. poz. 3937).	I głąz: obwód - 350 cm, II głąz: obwód - 390 cm	Umiejscowione na działce nr 1068/15, w miejscowości Chroberz
Nie nadano nazwy	1) Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dnia 4.12.1991r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 15, poz. 190, z dn.31.12.1991r.; 2) Uchwała nr XI/76/2019 Rady Gminy Żłota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2019 r. poz. 3943)	drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica; pierśnica: 109cm; obwód: 342cm)	Rośnie na działce 1315 w obrębie Żłota
Nie nadano nazwy	1) Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dnia 4.12.1991r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 15, poz. 190, z dn.31.12.1991r.; 2) Uchwała nr XI/76/2019 Rady Gminy Żłota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2019 r. poz. 3943)	drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica; pierśnica: 89cm; obwód: 280cm)	Rośnie na działce 1315 w obrębie Żłota
Nie nadano nazwy	1) Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dnia 4.12.1991r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 15, poz. 190, z dn.31.12.1991r.; 2) Uchwała nr XI/76/2019 Rady Gminy Żłota z dnia 26 września 2019 r. w	Drzewo (gatunek: Dąb bezszypułkowy - Quercus petraea; pierśnica: 126cm; obwód: 396cm)	Rośnie na działce 1307 w obrębie Żłota

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ZŁOTA

Nazwa pomnika przyrody	Podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Lokalizacja
	sprawie pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2019 r. poz. 3943)		
Nie nadano nazwy	1) Uchwała Nr III/23/94 Rady Gminy Złota z dnia 9 października 1994 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (BEZ PUBLIKATORA); 2) Uchwała nr XI/74/2019 Rady Gminy Złota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2019 r. poz. 3941)	Pomnik przyrody stanowią 2 szt. drzew gatunku lipa drobnolistna (Tilia Cordata): - drzewo 1: pierśnica: 117 cm, obwód: 368 cm, wysokość: 25 m); - drzewo 2: pierśnica: 126 cm, obwód: 396 cm, wysokość: 25 m)	Rosną przy drodze relacji Złota – Niegosławice w tzw. „cierniach”
Nie nadano nazwy	1) Uchwała Nr IV/28/2004 Rady Gminy w Złotej z dnia 27.07.2004r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. .Świątokrz. Nr 182, poz. 2455, z dn. 21.10.2004r.); 2) Uchwała Nr XI/72/2019 Rady Gminy Złota z dnia 26.09.2019r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. .Świątokrz. z 2019 r. poz. 2455).	lipy drobnolistne (Tilia Cordata) – 14 szt.; obwody drzew [cm]: 336, 239, 245, 220, 254, 229, 239, 248, 198, 280, 239, 258, 239, 239	Rosną przy drodze relacji Złota – Niegosławice w tzw. „cierniach”
Nie nadano nazwy	1) Uchwała Nr VII/36/07 Rady Gminy w Złotej z dnia 27.04.2007r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz.Urz. Woj. Świątokrz. Nr 245, poz. 3678, z dn. 17.12.2007r.); 2) Uchwała Nr XI/75/2019 Rady Gminy Złota z dnia 26.09.2019r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. .Świątokrz. z 2019 r. poz. 3942).	Skarpa skalna o długości 100m i wysokości względnej 60m	Położona w Woli Chroberskiej na działce nr 82, o pow. około 0,68 ha.
Nie nadano nazwy	1) Uchwała Nr XVII/95/08 Rady Gminy w Złotej z dnia 3.09.2008r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Świątokrz. Nr 238, poz. 3155, z dn. 19.11.2008r.); 2) Uchwała Nr XI/69/2019 Rady Gminy Złota z dnia 26.09.2019r. w sprawie pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. .Świątokrz. z 2019 r. poz. 3936).	Dwa głązy narzutowe: głąz narzutowy I - o obwodzie 2,30m; głąz narzutowy II o obwodzie 3,50m	I głąz: umiejscowiony na działce nr 1068/15; II głąz: umiejscowiony na działce nr 1080; oba głązy znajdują się w miejscowości Chroberz
Modrzew Marian	Uchwała Nr XXI/165/2020 Rady Gminy Złota z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Świątokrz. z 2021 r. poz. 181)	Drzewo (gatunek: Modrzew europejski – Larix decidua; pierśnica: 86 cm; obwód: 270 cm; wysokość: 33 m)	Działka nr 1308 obręb Złota

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp dn. 20.05.2024 r.)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ZŁOTA

Tabela 6. Wykaz użytków ekologicznych na terenie Gminy Złota

Nazwa użytku ekologicznego/lokalizacja/cel ochrony	Podstawa prawna
Nie nadano nazwy. Kurhan ze stanowiskami roślin chronionych, położony w miejscowości Miernów. Celem ochrony ustanowionego użytku ekologicznego jest ochrona roślinności ciepłolubnej jak: szaflwia łąkowa, goździk kartuzek, wilczomlecz sosnka, przetacznik kłosowy, lucerna sierpowata oraz niezwykle rzadki takson - jaskier illiryjski	1) Uchwała Nr VII/37/07 Rady Gminy Złota z dnia 27.04.2007r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 17 grudnia 2007 r. Nr 245, poz. 3679) ; 2) Uchwała Nr IX/45/07 Rady Gminy Złota z dnia 10 września 2007 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 17 grudnia 2007 r. Nr 245, poz. 3680); 3) Uchwała Nr X/49/2007 Rady Gminy Złota z dnia 17 października 2007 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z dnia 3 kwietnia 2008 r. Nr 66, poz. 1026); 4) Uchwała Nr XI/77/2019 Rady Gminy Złota z dnia 26 września 2019 r. w sprawie użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2019 r., poz. 3944).

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody <https://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp dn. 20.05.2024 r.)

1.3. Gospodarka wodno - ściekowa

Z końcem 2022 r. zlikwidowany został Samorządowy Zakład Gospodarki Komunalnej w Żłotej. Od 2023 r. zadania w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych pozostają w kompetencjach Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy Żłota.

Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się poprzez wodociągi bazujące na ujęciach wód podziemnych: Chroberz, Żłota „Lubowiec”, Żłota „Graby” oraz Stawiszycy.

Tabela 7. Charakterystyka ujęć wody zlokalizowanych na terenie Gminy Żłota

Nazwa stacji	Lokalizacja	Q - m ³ /h
Żłota „Lubowiec”	os. Lubowiec 3	84,5
Chroberz	ul. Parkowa 8a	86,4
Stawiszycy	Stawiszycy 41A	94,0
Żłota „Graby”	os. Graby dz. ewid. Nr 72/3	33

Źródło: Dane Urzędu Gminy Żłota

Według danych Urzędu Gminy Żłota (stan na koniec 2023 r.), łączna długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Żłota wynosi 88,4 km, natomiast liczba gospodarstw przyłączonych do sieci wodociągowej wynosi 1506. Uzupełnieniem sieci wodociągowej są studnie kopane. Zgodnie z danymi GUS (stan na koniec 2022 r.) z sieci wodociągowej korzysta ok. 91,9% mieszkańców gminy tj. 3902 osoby. W 2022 r. na teren Gminy Żłota dostarczono łącznie 162,4 dam³ wody, w tym do gospodarstw domowych 158,8 dam³. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w 2022 r. było na poziomie około 37,3 m³.

Z powyższego wynika, że teren Gminy Żłota jest dobrze wyposażony w sieć wodociągową. Potrzeby inwestycyjne w tym obszarze dotyczyć mogą modernizacji najstarszych odcinków sieci, które mogą powodować awarie i w konsekwencji straty wody. Ponadto należy zainwestować w modernizację niektórych ujęć oraz ich czyszczenie. Działania w zakresie rozbudowy sieci są prowadzone tam, gdzie powstają nowe zabudowania.

Według danych Urzędu Gminy Żłota (stan na koniec 2023 r.), łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi ogółem 34,2 km, natomiast liczba gospodarstw przyłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosi 608. Zgodnie z danymi GUS (stan na koniec 2022 r.) z sieci kanalizacyjnej korzysta ok. 34,4% mieszkańców gminy tj. około 1459 osób. W 2022 r. ilość ścieków oczyszczonych wyniosła 75 dam³.

Tabela 8. Zmiany długości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz liczby przyłączy do tych sieci w latach 2019 - 2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Długość sieci wodociągowej [km]	88,4	88,4	88,4	88,4	88,4
Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci wodociągowej [szt.]	1480	1486	1495	1503	1506
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	34,2	34,2	34,2	34,2	34,2
Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci kanalizacyjnej [szt.]	580	586	595	599	608

Źródło: Dane Urzędu Gminy Żłota

Na terenie Gminy Żłota funkcjonują dwie biologiczne oczyszczalnie ścieków komunalnych zlokalizowane w miejscowościach: Żłota oraz Chroberz. Oczyszczalni w Chrobrzu przeznaczona jest do likwidacji. Ścieki (zgodnie z projektem) przepompowane będą do oczyszczalni ścieków w Żłotej. Zakończenie zadania planowane jest na grudzień 2024 r.

Tabela 9. Oczyszczalnia ścieków w Gminie Żłota

Lokalizacja	Rodzaj	Przepustowość	Obszar funkcjonowania
Żłota, ul. Wiśniowa 5	SBR	$Q_{\text{śr.dob.}}=165 \text{ m}^3/\text{d}$	Rudawa, Nieprowice, Niegosławice, Biskupice, Żurawniki, Żłota

Źródło: Dane Urzędu Gminy Żłota

Gospodarstwa domowe oraz inne podmioty, które nie mają dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej wyposażone są w przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe tzw. szamba, które opróżniane są okresowo przez podmioty prowadzące usługi asenizacyjne. Należy podjąć działania, mające na celu uzupełnianie braków w infrastrukturze kanalizacyjnej poprzez rozbudowę sieci o kolejne miejscowości. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Żłota, liczba przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie wynosi 341 szt.

1.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

Źródłami powstawania odpadów na terenie gminy są przede wszystkim: gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sektor gospodarczy - zakłady produkcyjno –usługowo - handlowe. Gospodarka odpadami z sektora komunalno – bytowego prowadzona jest w ramach zbiórki odpadów stałych zmieszanych oraz selektywnej zbiórki odpadów, które gromadzone są w przeznaczonych do tego celu pojemnikach lub workach.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żłota (Uchwała Nr XX/153/2020 Rady Gminy Żłota z dnia 2 grudnia 2020 r.), odpady komunalne powstałe na terenie nieruchomości zbierane są selektywnie. W drodze selektywnej zbiórki wydzieleniu z wytworzonych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych podlegają:

- a) odpady surowcowe: (frakcja sucha)
 - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma itp.),
 - szkło bezbarwne i kolorowe,
 - metal i tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe
- b) odpady ulegające biodegradacji w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji, (frakcja mokra),
- c) przeterminowane leki,
- d) chemikalia, zużyte baterie i akumulatory,
- e) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- f) meble i odpady wielkogabarytowe,
- g) odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, pochodzące z drobnych remontów budynków, wykonanych we własnym zakresie przez właścicieli nieruchomości nie wymagające pozwoleń na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót,
- h) zużyte opony,
- i) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
- j) odpady niebezpieczne.

Odpady wymienione w pkt a) i b) zbierane w sposób selektywny, mieszkańcy gromadzą w workach lub pojemnikach (w zależności w co wyposażona jest nieruchomość) z zachowaniem odpowiedniej kolorystyki dla poszczególnych frakcji. Odpady z poszczególnych nieruchomości położonych na terenie Gminy Żłota odbierane są przez podmiot (firmę) wybranym przez gminę w postępowaniu przetargowym.

W zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej dopuszcza się możliwość unieszkodliwiania frakcji odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych poprzez kompostowanie pod

warunkiem: nie stwarzania uciążliwości dla otoczenia, zarejestrowania kompostownika w Urzędzie Gminy, poprzez złożenie informacji w deklaracji.

Prowadzenie selektywnego gromadzenia dla odpadów wymienionych w punktach od c do j odbywa się na terenie wszystkich nieruchomości według odrębnych zasad.

Wyselekcjonowane:

- przeterminowane leki, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, należy samodzielnie dostarczać do pojemników usytuowanych na terenie aptek i placówek służby zdrowia,
- zużyte baterie – mieszkańcy oddają do usytuowanych na terenie gminy pojemników,
- odpady niebezpieczne, zużyte opony, chemikalia i akumulatory należy samodzielnie i na własny koszt dostarczać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny powstający w gospodarstwach domowych należy przekazywać do punktów zbierania zorganizowanych przez sprzedawców tego typu sprzętu, do punktów serwisowych, do innych wyspecjalizowanych punktów odbioru tego sprzętu, a także podczas zbiórki organizowanej dwa razy w roku przez Gminę Żłota i podmiot odbierający odpady lub dostarczyć do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe z gospodarstw domowych należy przekazywać podczas zbiórki organizowanej dwa razy w roku przez Gminę Żłota i podmiot odbierający odpady lub dostarczać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne pochodzące z gospodarstw domowych powstałe w wyniku prac prowadzonych we własnym zakresie i nie wymagających zgłoszenia ani pozwolenia na budowę, właściciele nieruchomości zobowiązani są zbierać w workach i przekazywać po uzgodnieniu warunków odbioru z odbiorcą odpadów lub dostarczać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych,
- odzież i tekstylia należy samodzielnie i na własny koszt dostarczać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany jest w miejscowości Żłota przy ul. Sienkiewicza 89.

Tabela 10. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Żłota w latach 2018 - 2022

Wyszczególnienie	Jedn.	2018	2019	2020	2021	2022
Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku						
Ogółem	Mg	674,95	652,42	653,76	1384,19	1287,82
Z gospodarstw domowych	Mg	664,90	581,56	620,56	1325,91	1232,30
Z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	Mg	10,05	70,86	33,20	58,28	55,52
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku						
Ogółem	Mg	121,20	133,68	144,03	230,96	189,40
Z gospodarstw domowych	Mg	111,15	95,50	140,21	222,55	185,44
Z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	Mg	10,05	38,18	3,82	8,41	3,96
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów						
Ogółem	%	18,0	20,5	22,0	16,7	14,7
Z gospodarstw domowych	%	16,7	16,4	22,6	16,8	15,0
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku						
Ogółem	Mg	553,75	518,74	509,73	1153,23	1098,42
Z gospodarstw domowych	Mg	553,75	486,06	480,35	1103,36	1046,86

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 11. Ilość odpadów azbestowych zebranych z terenu Gminy Żłota oraz ilość osadów ściekowych na przestrzeni lat 2019 - 2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ilość zebranych odpadów azbestowych [Mg]	44,11	74,85	58,545	52,98	130,35
Wytworzone osady ściekowe [Mg]	28,0	29,0	30,0	30,0	30,0

Źródło: Dane Urzędu Gminy Żłota

System gospodarowania odpadami w Gminie Żłota funkcjonuje w oparciu o ustawowe akty prawne oraz akty prawa miejscowego. Wszyscy mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych w Gminie Żłota zostali objęci systemem gospodarowania odpadami, prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, osiągane są wymagane poziomy recyklingu. Ważnym zadaniem dla Gminy Żłota jest dalsze uświadamianie mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych.

1.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrzenie w energię jest podstawowym czynnikiem niezbędnym dla egzystencji ludności, jednak użytkowanie energii wywiera największy szkodliwy wpływ na środowisko spośród wszystkich rodzajów aktywności człowieka na Ziemi. Jest to wynikiem zarówno ogromnej ilości użytkowanej energii, jak i istoty przemian energetycznych, którym energia musi być poddawana w celu dostosowania do potrzeb odbiorców.

Zaopatrzenie terenu Gminy Żłota w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Operatorem systemu dystrybucyjnego działającym w zasięgu terytorialnym Gminy Żłota jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna, wchodząca w skład Grupy Energetycznej – PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Za sprawność systemu elektroenergetycznego oraz jego rozbudowę na opisywanym terenie odpowiada w/w przedsiębiorstwo energetyczne.

Przez teren Gminy Żłota przebiegają 3 magistralne linii napowietrznych SN. Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zelektryfikowane. Gmina zaopatrywana jest w energię elektryczną liniami elektroenergetycznymi średniego napięcia 15kV wyprowadzonymi z głównych stacji zasilających 110/15kV. Sieć linii średniego napięcia w swej przeważającej mierze jest siecią napowietrzną doprowadzającą energię do stacji transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4kV w poszczególnych miejscowościach. Do indywidualnych odbiorców energia doprowadzana jest za pomocą linii niskiego napięcia 0,4/0,231kV. Stan techniczny sieci na terenie gminy jest ogólnie dobry. W niektórych miejscowościach konieczna jest modernizacja sieci polegająca na dobudowie stacji transformatorowo-rozdzielczych 15/0,4kV dla skrócenia obwodów niskiego napięcia i poprawy napięciowych standardów dostawy energii.

Właściciel sieci, w miarę możliwości finansowych, prowadzi prace polegające na sukcesywnej wymianie wyeksploatowanych urządzeń na nowe, doposażeniu sieci terenowej w nowe stacje transformatorowe, nowe linie elektroenergetyczne.

Źródła wytwórcze energii elektrycznej na terenie Gminy Żłota

Na terenie Gminy Żłota funkcjonuje wiele mikroinstalacji OZE, w tym instalacji prosumenckich, wykorzystujących energię Słońca. Są to zarówno instalacje fotowoltaiczne jak i solarne do podgrzewania wody. Urząd Gminy Żłota nie ma pełnej wiedzy na temat liczby tego typu instalacji, ponieważ mieszkańcy gminy częściowo we własnym zakresie wykonują tego typu inwestycje i wówczas nie są one ujęte w ewidencjach prowadzonych przez gminę. Na ten cel mieszkańcy korzystają z rządowych programów: „Twój prąd” i „Czyste Powietrze”.

W latach 2018 – 2019 Gmina Żłota wraz z gminami Działoszyce oraz Michałów zrealizowała projekt pn. „Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych dla obiektów użyteczności publicznej na terenie Gmin Działoszyce, Michałów i Żłota”. Całkowity koszt projektu wyniósł 2 880 977,07 zł, w tym wartość

dofinansowania: 1 159 769,80 zł. W ramach wymienionego projektu, na obiektach użyteczności publicznej na terenie Gminy Żłota zamontowano 26 szt. instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 290,64 kW. Projekt realizowany był przez gminy w ramach zawartego partnerstwa w oparciu o formułę zaprojektuj i wybuduj. Celem projektu było zwiększenie ilości energii pozyskiwanej ze źródeł OZE, poprawa jakości i ochrony środowiska oraz redukcja emisji CO₂. Energia z instalacji wykorzystywana jest na własne potrzeby.

Poza w/w projektem, w latach 2017 – 2018 Gmina Żłota zrealizowała projekt pn. „Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych w Gminie Żłota”, w ramach którego montowane były urządzenia fotowoltaiczne zarówno na prywatnych budynkach jak i na budynkach użyteczności publicznej:

- I etap: 168 szt. mikroinstalacji - autonomicznych zestawów fotowoltaicznych z możliwością oddawania nadwyżki wyprodukowanej energii elektrycznej do sieci o łącznej mocy 762,72 kW. Koszt inwestycji: 3 337 806,81 zł;
- II etap: 88 szt. mikroinstalacji - autonomicznych zestawów fotowoltaicznych z możliwością oddawania nadwyżki wyprodukowanej energii elektrycznej do sieci o łącznej mocy 365,40 kW. Koszt inwestycji: 668 437,13 zł.

Oświetlenie uliczne

Na podstawie ustawy Prawo energetyczne (art. 18 ust. 1) do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną należy między innymi planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg, znajdujących się na terenie gminy oraz finansowanie tego oświetlenia. Sieć oświetleniowa ulic i miejsc publicznych wyposażona jest w energooszczędne lampy LED i łącznej mocy 60,149 kW. Na przestrzeni lat 2022 – 2023 wykonano wymianę energooszczędnych lamp oświetlenia drogowego na lampy LED. Koszt inwestycji wyniósł 1 955 700,00 zł.

1.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na terenie Gminy Żłota nie funkcjonuje scentralizowany system zaopatrzenia w ciepło. Aktualnie potrzeby cieplne pokrywane są za pomocą indywidualnych systemów grzewczych wbudowanych u poszczególnych odbiorców. Najczęściej są to różnego typu urządzenia grzewcze (kotły c.o., piece wolnostojące, piecokuchnie, piece kaflowe, kominki), w których spala się paliwa stałe (węgiel, drewno), rzadziej olej opałowy, gaz. W niewielkim stopniu dla potrzeb grzewczych wykorzystuje się energię elektryczną.

Na terenie Gminy Żłota, energia ciepła wykorzystywana jest:

- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym;
- do przygotowania posiłków w gospodarstwach domowych;
- na potrzeby zakładów produkcyjnych (ogrzewanie, c.w.u., technologia);
- do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania c.w.u. i na potrzeby technologiczne (w kuchniach) w szkołach oraz innych obiektach usługowych i użyteczności publicznej.

Przy budynkach użyteczności publicznej funkcjonują lokalne kotłownie. W większości tych budynków przeprowadzono modernizację ogrzewania wraz ze zmianą stosowanego paliwa. Do ogrzewania stosuje się przeważnie pompy ciepła, w mniejszym stopniu gaz, energię elektryczną. W Zespole Placówek Oświatowych w Żłotej, Świetlicy wiejskiej w Żłotej oraz w remizie w Pełczyskach nadal funkcjonują systemy grzewcze w których spalany jest ekogroszek. Należy zatem podejmować starania w kierunku wymiany tych źródeł na ekologiczne.

1.7. Zaopatrzenie w paliwa gazowe

Gaz ziemny jest obecnie jednym z podstawowych nośników energetycznych przyjaznych dla środowiska i w obecnej sytuacji, gdzie przy wyborze rodzaju paliwa obok względów ekonomicznych pojawiają się również względy ekologiczne, gaz ziemny znajduje coraz szersze zastosowanie.

Gaz wykorzystywany jest jako alternatywny rodzaj paliwa stosowany w kotłowniach produkujących ciepło, wypierając paliwa stałe, charakteryzujące się w procesie spalania wysokim stopniem emisji związków szkodliwych do powietrza.

Operatorem Systemu Dystrybucyjnego sieci gazowych na opisywanym obszarze jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach. Gmina Żłota jest na początkowym etapie gazyfikacji swojego terenu. Obecnie sieć gazowa doprowadzona jest tylko do miejscowości Chroberz. Na obszarach nieobjętych siecią gazową zaopatrzenie w gaz realizowane jest w oparciu o butle napełniane gazem płynnym.

Według informacji Urzędu Gminy Żłota, długość sieci gazowej wynosi 2,461 km. Według stanu na koniec 2023 r. do sieci gazowej przyłączone są 4 gospodarstwa domowe oraz 2 budynki użyteczności publicznej: Ośrodek Zdrowia i Dom Ludowy. Dla całej miejscowości Chroberz wydane jest pozwolenie na budowę sieci gazowej, w tym zgody na przejście pod drogami.

Dostarczanie gazu do odbiorców odbywa się na podstawie zawieranych umów na sprzedaż gazu. Nowi odbiorcy gazu przyłączani są do sieci gazowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Realizacja przyłączy do sieci gazowej realizowana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach na wniosek zainteresowanych podmiotów w trybie ustalonym w ustawie *Prawo energetyczne* z dnia 10 kwietnia 1997 r. (t. jedn. Dz. U. 2021 poz. 716 ze zm.), przy spełnieniu kryteriów technicznych i ekonomicznych związanych z dostawą gazu. Realizacja inwestycji przyłączenia do sieci gazowej PSG wymaga uzyskania warunków przyłączenia do sieci gazowej i zawarcia umowy o przyłączenie do sieci gazowej.

Gazyfikacja gminy przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców a także będzie mieć istotne znaczenie dla jej rozwoju gospodarczego. Korzystanie z gazu ziemnego do celów grzewczych może przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Niemniej jednak rozbudowa sieci dla potrzeb przyłączenia nowych odbiorców ma charakter komercyjny i uwarunkowana jest wynikiem rachunku ekonomicznej opłacalności przeprowadzenia inwestycji przez w/w przedsiębiorstwo gazownicze.

Zakład gazowniczy we własnym zakresie rozpoznawał zapotrzebowanie na budowę sieci gazowej w gminie i prowadził w tym zakresie akcję promocyjną.

Rachunek ekonomiczny w przypadku mieszkalnictwa nierzadko daje wynik na pograniczu opłacalności, w szczególności w obszarach słabiej zurbanizowanych, gdzie konieczna jest realizacja długich odcinków sieci przy stosunkowo niewielkiej liczbie odbiorców. Niemniej w zakresie sieci gazowej należy założyć rozbudowę istniejącego układu dystrybucyjnego na terenie Gminy Żłota.

2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE

2.1. Sytuacja demograficzna

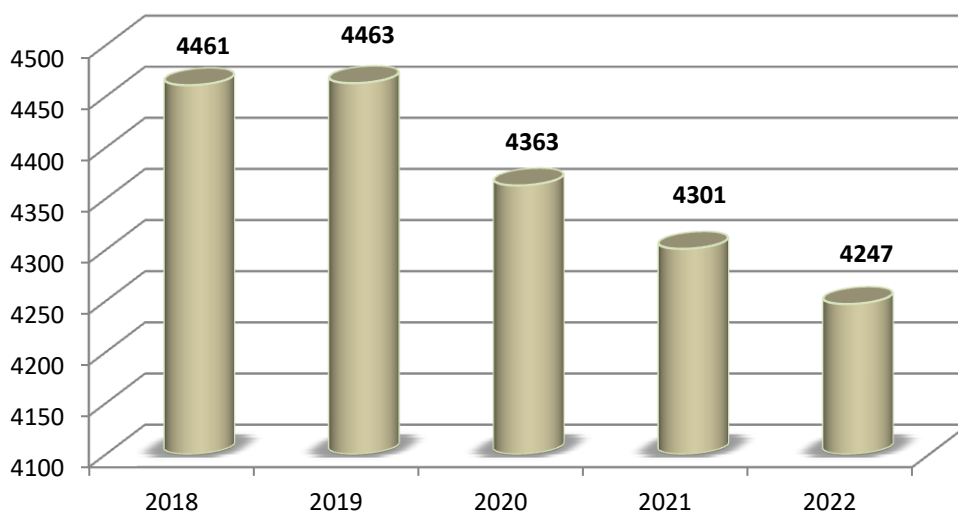
Struktura demograficzna jest podstawową kwestią ocenianą w procesie diagnozowania społeczno – gospodarczego gminy. Stanowi ona bardzo ważny czynnik perspektywiczny rozwoju obszaru. Według danych GUS (stan na koniec 2022 r.), na terenie Gminy Żłota zamieszkuje 4247 osób. W liczbie ludności ogółem nieznacznie przeważają kobiety, które w 2022 r. stanowiły ok. 50,5% ogółu populacji. Wskaźnik feminizacji, określający liczbę kobiet w społeczeństwie przypadającą na 100 mężczyzn wynosi 102. Wskaźnik średniej gęstości zaludnienia w gminie wynosi 51,8 osób/km².

Tabela 12. Sytuacja demograficzna Gminy Żłota w latach 2018 – 2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba ludności ogółem	4461	4463	4363	4301	4247
Liczba mężczyzn	2196	2193	2157	2127	2102
Liczba kobiet	2265	2270	2206	2174	2145
Ludność na 1 km ²	54,4	54,4	53,2	52,4	51,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

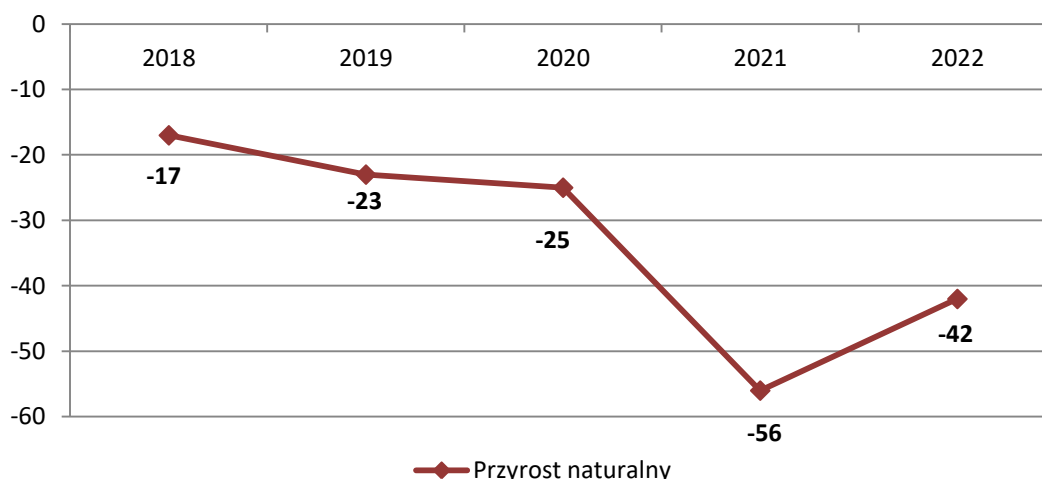
Wykres 2. Dynamika zmian liczby mieszkańców Gminy Żłota na przestrzeni lat 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni lat 2018 – 2022 liczba mieszkańców Gminy Żłota zmniejszyła się o 214 osób. Ubytek ludności jest następstwem ujemnego przyrostu naturalnego. Przyrost naturalny jest różnicą między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na określonym obszarze w danym czasie. W ogólnym ujęciu sytuacja związana z przyrostem naturalnym w Polsce jest niezadowolająca. Wartości średnie dla całego kraju są niepokojąco niskie i nie gwarantują nawet podstawowego stopnia zastępowalności pokoleń. Kierunki zmian zachodzące w rozwoju demograficznym gminy są zbieżne z kierunkami obserwowanymi na terenie całego województwa świętokrzyskiego.

Wykres 3. Dynamika przyrostu naturalnego w Gminie Żłota w latach 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Obserwowane na terenie gminy kierunki zmian demograficznych wynikające z dynamiki przyrostu naturalnego są niekorzystne. W analizowanym okresie wyraźnie spada liczba urodzeń przy jednoczesnym wzroście umieralności. Pomimo negatywnej oceny dynamiki przyrostu naturalnego, należy pamiętać o potencjalnych zmianach trendu urodzeń, jakie mogą nastąpić w perspektywie kilku lub kilkunastu najbliższych lat w związku z prowadzoną przez państwo polityką prorodzinną.

Drugim kluczowym czynnikiem warunkującym dynamikę demograficzną jest saldo migracji, które pokazuje bilans osób wyjeżdżających (emigracji) i przyjeżdżających (imigracji) do danego obszaru. W analizach migracyjnych wyróżnia się migracje wewnętrzne (krajowe) oraz zewnętrzne (zagraniczne). Migrantem jest każda osoba, która zmienia swoje miejsce stałego pobytu. Ujemna wartość wskaźnika salda migracji oznacza, że więcej mieszkańców ubywa niż przybywa na danym obszarze. W zamieszczonej poniżej tabeli pokazano historię kształtowania się współczynnika salda migracji w Gminie Żłota.

Tabela 13. Wskaźniki salda migracji w Gminie Żłota w latach 2018 - 2022

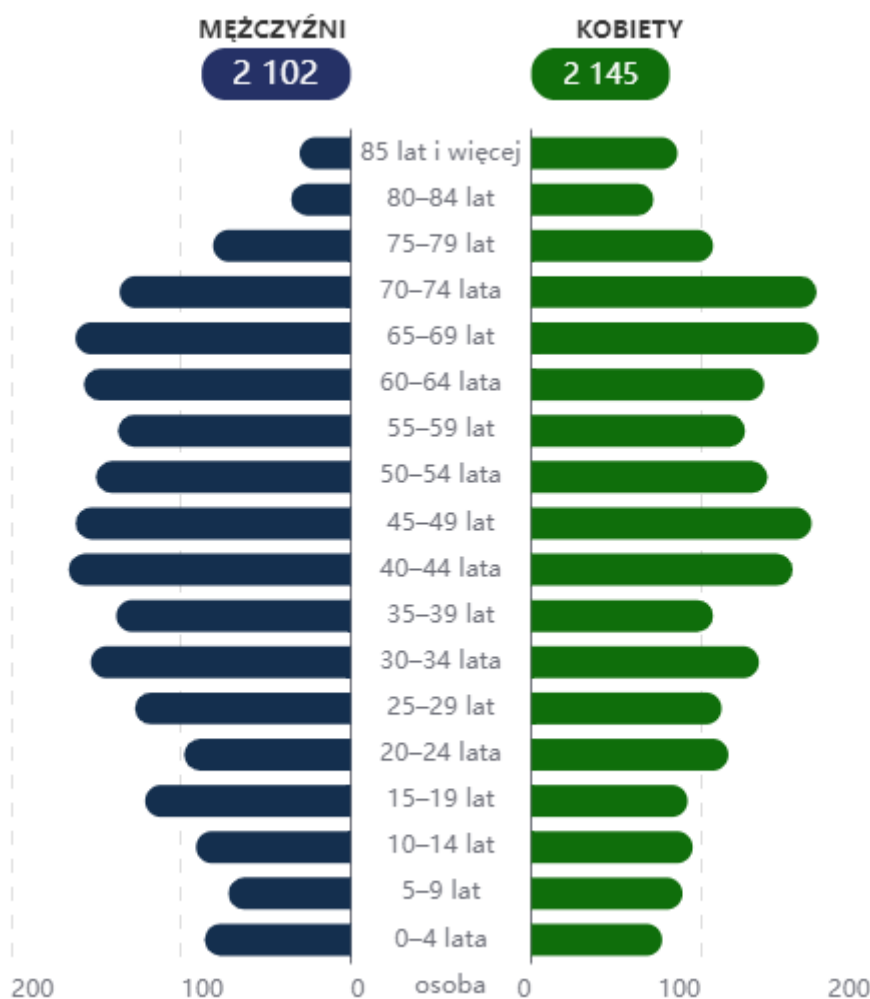
Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo migracji wewnętrznych ogółem	-2	12	-7	-13	-23
Saldo migracji zagranicznych ogółem	0	0	1	1	0
Saldo migracji ogółem	-2	12	-6	-12	-23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z danych zamieszczonych w powyższej tabeli wynika, że w Gminie Żłota więcej mieszkańców ubywa niż przybywa na jej terytorium. Wyjątkiem jest rok 2019, w którym sytuacja była odwrotna.

Obok kwestii związanych z przyrostem naturalnym i saldem migracji, które mają bezpośredni wpływ na stan liczby ludności, ważną kwestią dla rozwoju gminy jest struktura ludności rozpatrywana w wielu innych aspektach. Do ważniejszych zaliczyć należy strukturę wiekową ludności tj. udział różnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności oraz udział tzw. grup ekonomicznych (osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym) w populacji danego obszaru. Udział różnych grup wiekowych w populacji Gminy Żłota z uwzględnieniem podziału na płeć przedstawiono za pomocą schematu zwanego piramidą płci i wieku.

Wykres 4. Piramida płci i wieku ludności Gminy Żłota w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Populacja gminy odznacza się mało korzystną strukturą wiekową. Piramida wieku obrazuje typ społeczeństwa regresywnego, starego (wykres podcięty u podstawy i szeroki w części środkowej). Poziom urodzeń jest niewielki a starsze grupy wiekowe mają dużą liczebność.

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku uwidacznia się duży udział ludności pozostającej w wieku produkcyjnym. Ponadto mocno zaznacza się niekorzystny trend dużego udziału liczby osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym zmniejszaniu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa.

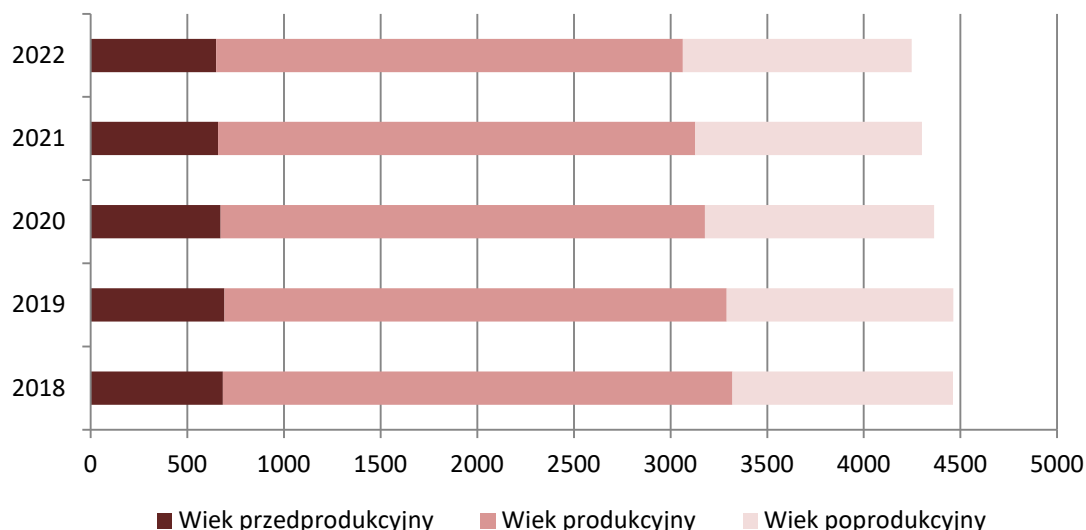
Tabela 14. Ludność Gminy Żłota według ekonomicznych grup wieku w latach 2018 - 2022

Wyszczególnienie	2018		2019		2020		2021		2022	
	osoba	%	osoba	%	osoba	%	osoba	%	osoba	%
wiek przedprodukcyjny (17 lat i mniej)	683	15,3	692	15,5	671	15,4	658	15,3	649	15,3
wiek produkcyjny	2637	59,1	2598	58,2	2506	57,4	2470	57,4	2415	56,9
wiek poprodukcyjny	1141	25,6	1173	26,3	1186	27,2	1173	27,3	1183	27,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi ok. 56,9% ogólnej liczby mieszkańców gminy (według danych za 2022 r.). Wartość ta jest niższa od średniej dla województwa, która wynosi 57,6%. Od 2019 r. zmniejsza się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, choć udział tej grupy wiekowej w liczbie ludności ogółem pozostaje w całym okresie analizy na zbliżonym poziomie (15,3% - 15,5%). Jednocześnie na przestrzeni analizowanych lat wzrasta procentowy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy z 25,6% w 2018 r. do 27,9% w 2022 r.

Wykres 5. Struktura ludności Gminy Żłota według ekonomicznych grup wieku w latach 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poziom zaawansowania procesu powolnego starzenia się ludności odzwierciedla wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności grupą najstarszą, który (wg danych GUS) w 2022 r. kształtował się na poziomie 182,3 (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym). Wysoka wartość wskaźnika obciążenia demograficznego ma niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy i powoduje sytuację, w której zbyt duży odsetek ludności utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodów.

Tabela 15. Zmiany wskaźników obciążenia demograficznego w Gminie Żłota na przestrzeni lat 2018 - 2022

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	69,2	71,8	74,1	74,1	75,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	167,1	169,5	176,8	178,3	182,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	43,3	45,2	47,3	47,5	49,0
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	osoba	33,4	35,0	37,0	37,6	38,9
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	osoba	21,9	22,7	23,6	23,9	24,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ze społeczno-ekonomicznego, a także demograficznego punktu widzenia istotna jest relacja ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten informuje o stopniu ekonomicznego obciążenia ludności stanowiącej potencjalne zasoby pracy ludnością pozostałą. Przyczyną deformacji struktury wieku mieszkańców gminy są głównie wzmożone migracje, przy utrzymującym się ujemnym wskaźniku przyrostu naturalnego. Nieduży udział ludności w wieku przedprodukcyjnym występujący łącznie z wysokimi wskaźnikami obciążenia demograficznego niesie

ze sobą negatywne skutki w postaci spadku siły roboczej, co w dłuższej perspektywie nie pozwoli na podwyższanie poziomu życia starzejącego się społeczeństwa.

Do niekorzystnych zjawisk demograficznych w gminie należą:

- ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego notowany w całym okresie analizy,
- zmniejszająca się liczba ludności w wieku produkcyjnym,
- zwiększający się z roku na rok udział liczby osób w wieku nieprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem,
- starzenie się społeczeństwa,
- zmniejszanie się liczby ludności gminy.

2.2. Wychowanie przedszkolne i edukacja

Oświata jest jedną z najbardziej kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi dostosować się do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej. W obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji, rolą samorządu jest zapewnienie warunków kształcenia uczniów oraz dążenie do zapewnienia wysokich standardów nauczania zarówno na poziomie przedszkolnym jak i szkolnym (w zakresie szkół podstawowych). Poziom nauczania ma znaczenie dla konkurencyjności gminy. Edukacja na wysokim poziomie jest czynnikiem, który z jednej strony może przyciągać nowych mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych z dziećmi a z drugiej strony może zapobiegać rezygnacjom rodziców z placówek oświatowych na terenie miejsca zamieszkania.

Zadaniem lokalnych władz jest utrzymywanie obiektów i placówek oświatowych, zatrudnienie i monitoring pracy kadry dydaktycznej, organizacja zajęć edukacyjnych a także wspieranie uzdolnionych uczniów.

Źródłami finansowania oświaty są: subwencja oświatowa, która z reguły wystarcza na pokrycie zaledwie części wydatków związanych z edukacją oraz dochody własne samorządu. Wydatki gminy na oświatę i wychowanie w 2022 r. stanowiły ok. 17,03% wydatków ogółem.

Zadanie finansowania zadań oświatowych wynika z ustaw: Prawo Oświatowe, Finansowanie zadań oświatowych i Karty Nauczyciela, które nakładają obowiązek zagwarantowania w dochodach jednostek samorządu terytorialnego środków niezbędnych na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenie nauczycieli oraz utrzymanie placówek oświatowych. Środki na funkcjonowanie placówki pochodzą z subwencji oświatowej, dotacji oraz z budżetu JST, które przedstawia tabela poniżej.

Tabela 16. Środki finansowe przeznaczone na oświatę i wychowanie w 2022 r.

Zespół Placówek Oświatowych w Żłotej		
Wyszczególnienie	Wydatki [zł]	Udział w wydatkach ogółem na oświatę i wychowanie [%]
Subwencja	2 092 597,00	48,33
Środki JST	2 025 171,52	46,77
Pozostałe dotacje	119 286,04	2,75
Pozostałe środki	93 027,96	2,15
Wydatki na oświatę i wychowanie ogółem [zł]	4 330 082,52	100,0

Źródło: Raport o stanie Gminy Żłota za rok 2022

Gmina zapewnia edukację dzieci i młodzieży na poziomie podstawowym. Do szkół na poziomie średnim i zawodowym młodzież dojeżdża do pobliskich miast.

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Placówek Oświatowych w Żłotej, w skład którego wchodzi:

- Szkoła Podstawowa w Żłotej (klasy I – VIII);
- Przedszkole Samorządowe w Żłotej.

W Gminie Żłota w 2022 r. 71 dzieci w wieku 3-6 lat objętych było wychowaniem przedszkolnym. Oznacza to, że do przedszkoli uczęszczało ok. 50,4% dzieci w wieku przedszkolnym tj. 3-6 lat.

Tabela 17. Udział dzieci uczęszczających do przedszkoli w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-6 lat

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Dzieci w wieku przedszkolnym ogółem (3-6 lat)	135	143	138	139	141
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-6 lat)	93	107	98	95	71
Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-6 lat (%)	68,9	74,8	71,0	68,3	50,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych Urzędu Gminy Żłota w roku szkolnym 2023/2024 do przedszkoli uczęszcza łącznie 62 przedszkolaków. W szkołach podstawowych naukę pobiera 166 uczniów, do klasy „0” uczęszcza 25 uczniów.

Tabela 18. Podstawowe informacje dotyczące ZPO w Żłotej (dane za rok szkolny 2023/2024)

Zespół Placówek Oświatowych w Żłotej	
liczba uczniów	166 -Szkoła Podstawowa, 25- Zerówka, 62- Przedszkole
liczba nauczycieli	30
liczba sal dydaktycznych	12 Szkoła Podstawowa, 3 Przedszkole
powierzchnia użytkowa	2496,50 m ²
sale gimnastyczne	1 sala- 179 m ² 1 hala boisko- 883,2 m ²
zaplecze dodatkowe (stołówka, sale specjalistyczne)	1091,98 m ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ZPO w Żłotej realizowany jest program profilaktyczny „Spójrz inaczej”, cykliczne spektakle profilaktyczne dla różnych grup wiekowych, zajęcia z native speakerami języka angielskiego, zajęcia taneczno – muzyczne, warsztaty artystyczne, zorganizowanie sali sensorycznej.

Dla przedszkole cyklicznie zakupywane są pomoce dydaktyczne i zabawki.

Potrzeby inwestycyjne ZPO w Żłotej:

- budowa placu zabaw przy przedszkolu,
- ogrodzenie placu szkolnego od strony wschodniej,
- kompleksowy monitoring wizyjny całej placówki,
- ustawienie ławek w alejce parkowej i wokół szkoły,
- modernizacja 3 łazienki na parterze (chłopcy, dziewczynki, personel).

Gmina podpisała umowę z Wykonawcą na budowę żłobka.

2.3. Pomoc społeczna

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Żłota realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żłotej (GOPS). GOPS realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określanymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Wójta Gminy, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Świętokrzyskiego. GOPS realizuje swe zadania na podstawie m.in.: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, przepisów dotyczących samorządu gminnego, finansów publicznych, rehabilitacji zawodowej i społecznej, zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zamówień publicznych, systemu ubezpieczeń społecznych i innych. Ośrodek może udzielać pomocy w formie pieniężnej i rzeczowej, a przy realizacji zadań współdziała z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żłotej prowadzi gospodarkę finansową na zasadach obowiązujących samorządowe jednostki budżetowe. Pomoc społeczna finansowana jest ze środków: budżetu gminy (realizacja zadań własnych), dotacji budżetu państwa (realizacja zadań zleconych), dotacji budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań własnych.

Tabela 19. Środki finansowe przeznaczone na pomoc społeczną w latach 2019 – 2023 według źródeł pochodzenia

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Środki finansowe na realizację zadań własnych [zł]	697 484,05	644 401,69	803 703,25	5 072 218,53	1 200 919,02
Środki finansowe na realizację zadań zleconych [zł]	4 699 010,17	5 566 193,60	5 122 628,87	3 654 816,16	2 005 136,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żłota

GOPS realizuje wiele zadań mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby czy możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Obowiązkiem osób korzystających z pomocy społecznej jest współuczestniczenie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Gminie Żłota w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy	91	167	106	63	86
Liczba osób w rodzinach	194	257	256	139	189
Liczba osób niepełnosprawnych pod opieką GOPS	2	5	b.d.	5	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żłota

Do głównych powodów korzystania przez mieszkańców gminy ze wsparcia pomocy społecznej należą: ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Na przestrzeni lat 2019 – 2023 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 5.

Tabela 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS według powodu jej przyznania w latach 2019 - 2022

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Ubóstwo	24	43	12	20	32
Sieroctwo	0	0	2	0	0
Bezdomność	0	3	2	3	1
Bezrobocie	7	13	30	8	15
Niepełnosprawność	18	21	16	17	26
Długotrwała choroba	27	25	18	19	23
Alkoholizm	0	0	1	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żłota

Tabela 22. Udzielone zasiłki stałe, celowe i usługi opiekuńcze realizowane przez GOPS w Żłotej na przestrzeni lat 2019 - 2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Usługi opiekuńcze (liczba osób)	0	0	0	6	6
Zasiłki celowe i pomoc w naturze	30	90		14	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żłota

W ramach struktur organizacyjnych GOPS w Żłotej, zostały powołane do funkcjonowania Kluby Seniora w miejscowości Żłota, Chroberz i Pełczyska które w swoim gronie zrzeszają osoby w wieku 65+. W/w kluby mają za zadanie aktywizowanie ludzi starszych oraz przeciwdziałać ich marginalizacji.

W Gminie Żłota funkcjonują programy społeczne:

1. Opieka wytchnieniowa
2. Korpus Wsparcia Seniora Moduł I i II
3. Program POPŻ
4. Program „Posiłek w szkole i w domu”
5. Program „Czyste powietrze”

W ramach pomocy społecznej w gminie funkcjonują następujące zespoły:

1. Zespół Interdyscyplinarny
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Zespół Zarządzania Kryzysowego

Pozostała działalność GOPS w Żłotej:

- dystrybucja paczek żywnościowych
- kierowanie do Domu Pomocy Społecznej
- kierowanie osób bezdomnych do schroniska / noclegowni
- współpraca z Komendą Powiatową Policji w Pińczowie, Sądem Rejonowym w Pińczowie Wydział Karny i Rodzinny, Prokuraturą Rejonową.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela 23. Liczba punktów sprzedaży alkoholu w 2023 r.

Punkt sprzedaży alkoholu przeznaczonych do spożycia	Liczba punktów sprzedaży alkoholu ogółem	Liczba punktów sprzedaży alkoholu o zawartości alkoholu powyżej 18%
poza miejscem sprzedaży	12	11
w miejscu sprzedaży	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żłota

Tabela 24. Dane o działalności GKRPA w latach 2019 - 2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
liczba wniosków o skierowanie na przymusowe leczenie	12	7	7	5	9
liczba wniosków skierowanych do sądu	6	3	4	1	3
liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych	12	7	7	5	9
liczba sporządzonych Niebieskich Kart	2	3	3	0	2
liczba przypadków przemocy domowej po alkoholu	2	1	2	0	2
Liczba osób mających problemy z narkotykami	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żłota

2.4. Ochrona zdrowia

Zadania z zakresu ochrony zdrowia w Gminie Żłota realizuje Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Żłotej. Do podstawowych zadań Zakładu należą świadczenia zdrowotne w szczególności w zakresie: podstawowej opieki zdrowotnej, pediatrii, szczepień ochronnych, zabiegów pielęgnacyjno – leczniczych, pielęgniarstwa rodzinnego i środowiskowego, medycyny szkolnej, opieki nad kobietą ciężarną i płodem, porodem, położeniem oraz noworodkiem, profilaktyki i oświaty zdrowotnej. Celem Zakładu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej.

Głównym źródłem finansowania działalności Zakładu jest umowa ze Świętokrzyskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w Kielcach na świadczenie usług w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

2.5. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. 2024 poz. 609) określa zadania własne gminy, które mają na celu „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty”. Jednym z wymienionych w ustawie zadań są sprawy związane z kulturą, sportem i rekreacją. Należy dodać, że część tych działalności realizują prywatne podmioty w zakresie komercyjnych usług oraz organizacje pozarządowe (np. stowarzyszenia).

Jednostką realizującą zadania z zakresu kultury oraz bibliotek gminnych jest Gminna Biblioteka Publiczna w Żłotej z filią w Chrobrzu, świetlice przy bibliotece, Kluby Senior + w Chrobrzu, Żłotej i Pełczyskach.

Biblioteki mają na celu upowszechnianie wiedzy, czytelnictwa i kultury jako czynników mających wpływ na wzrost poziomu życia mieszkańców, poszanowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego, gromadzą, opracowują, przechowują i udostępniają materiały biblioteczne.

Działalność kulturalna wśród dzieci i młodzieży prowadzona jest również w szkole poprzez wszelkiego rodzaju grupy recytatorskie, teatryki dla dzieci i młodzieży itp.

Obszar Gminy Żłota to teren bogaty w obiekty warte obejrzenia. Jest to region, którego historia jest miniaturą dziejów naszego kraju. Ponidzie to kolebka chrześcijaństwa. Niedaleko leży znana każdemu Polakowi Wiślica. W miejscowościach Chroberz, Pełczyska, Probołowice, znajdują się zabytki kultury sakralnej. Oprócz tego w Chrobrzu można podziwiać piękny XIX wieczny pałac Wielopolskich. W Woli Chroborskiej zachowały się wspaniałe drewniane zabudowania wiejskie.

Wśród obiektów zabytkowych i atrakcji turystycznych na terenie Gminy Żłota wymienić należy:

- Zespół kościoła pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Chrobrzu (XVI wiek).
- Pałac Wielopolskich w Chrobrzu (XIX wiek)
- Kaplica z 1850 roku w parku podworskim w Chrobrzu.
- Gorzelnia z końca XIX wieku w Chrobrzu
- Kaplica cmentarna, murowana, kamienna z połowy XIX wieku w Chrobrzu
- Grodzisko wczesnośredniowieczne w Chrobrzu.
- Figury przydrożne w Chrobrzu: - rzeźba św. Jana Nepomucena późnobarokowa (XVIII w). Znajduje się na posesji państwa Golowskich przy wjeździe na most. Rzeźba św. Barbary z 1747 roku. Rzeźba św. Floriana z 1767 r. (przy kościele). Rzeźba św. Mikołaja z 1772r.
- Kościół pod wezwaniem św. Wojciecha w Pełczyskach z XVIII wieku
- Murowana dzwonnica z początku XIX wieku w Pełczyskach.
- Na cmentarzu w Pełczyskach - kaplica grobowa rodu Olszowskich, wybudowana w II poł. XIX wieku.
- Drewniany kościółek pod wezwaniem św. Jakuba Starszego z 1759 r. w Probołowicach.
- Dzwonnica, również drewniana z 1760 roku.

- Spichlerz, murowany, częściowo kamienny z I połowy XX wieku.
- Kapliczka murowana pod wezwaniem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, wzniesiona w 1899 roku.
- Jedna z najstarszych figurek przydrożnych w województwie świętokrzyskim. Pochodzi z XVIII wieku – Nieprowice.
- Ptaszarnia Pana Tadeusza Ptaka w Żłotej
- Winnica „Żłota Wieś” w Żłotej
- Kapliczki przydrożne na terenie całej gminy.
- Punkty widokowe w Woli Chrobrowskiej i Pełczyskach (Zawinnica)
- Pozostałości zabudowań stacji kolejki wąskotorowej w Chrobrzu i Żłotej.
- Kurhany neolityczne w Miernowie.

2.6. Sport, rekreacja, turystyka

Sport na terenie Gminy Żłota odgrywa znaczącą rolę. Funkcjonujące kluby sportowe upowszechniają kulturę fizyczną wśród mieszkańców gminy, zwłaszcza młodzieży, przyczyniając się jednocześnie do rozwoju różnych dyscyplin sportowych. W gminie działają kluby sportowe, które realizują zadania publiczne z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Strzelec” Chroberz,
- Uczniowski Klub Sportowy Żłota (działający przy ZPO w Żłotej),
- Uczniowsko-Ludowy Klub Sportowy „Chrobry” Chroberz,
- OSP Żłota.

Gminny Klub Sportowy „Strzelec Chroberz” - klub wielosekcyjny, który powstał w 1998 roku. Obecnie seniorzy rywalizują w piłkarskich rozgrywkach o mistrzostwo Klasy B. Funkcjonuje drużyna młodzieżowa w ramach sekcji piłkarskiej. Oprócz tego swoje sportowe pasje można rozwijać w sekcji siatkarskiej, badmintonowej i kolarskiej. Klub jest organizatorem wielu turniejów i rozgrywek dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Corocznie ulicami Chrobrza organizowane jest Ogólnopolskie Kryterium Uliczne o Puchar Wójta Gminy Żłota. Od 1996 roku organizowane jest Grand Prix Chrobrza w badmintonie. Siatkarze rywalizują w Powiatowej Lidze Piłki Siatkowej.

Uczniowski Klub Sportowy Żłota - klub założony w styczniu 2013 roku. Organizator m.in. Ogólnopolskiego Turnieju w Gimnastycznym Trójboju Sprawnościowym. Działalność klubu dostrzeżona została w skali kraju, a szkoła przy której działa otrzymała tytuł najlepszej szkoły w Polsce w kategorii szkół podstawowych oraz gimnazjum w ogólnopolskich rozgrywkach Orlik Basketmania 2015 w piłce koszykowej. Oprócz tego klub prowadzi szkolenie w koszykówce, badmintonie, piłce nożnej halowej oraz tenisie stołowym.

Uczniowsko-Ludowy Klub Sportowy "CHROBRY" Chroberz - klub powstały przy Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Chrobrzu w 1998 roku. Główny kierunek działalności to turystyka i rekreacja. ULKS może pochwalić się licznymi sukcesami na arenie wojewódzkiej i ogólnopolskiej.

OSP Żłota - zespół siatkarski rywalizujący w Powiatowej Lidze Piłki Siatkowej – dwukrotny mistrz ligi. Sportowcy z OSP Żłota rywalizują również w Świętokrzyskim Pucharze Siatkówki oraz licznych turniejach organizowanych w powiecie pińczowskim i zaprzyjaźnionym powiecie proszowickim.

Obiekty rekreacyjne/sportowe na terenie Gminy Żłota:

- Hala sportowa przy ZPO Żłota – nowe, dostępne po uzgodnieniu z dyrekcją ZPO,
- Boisko wielofunkcyjne w Żłotej – nowe, dostępne po uzgodnieniu z dyrekcją ZPO,
- Stadion sportowy w Chrobrzu - (ogólnodostępne, trawiaste),
- Sala gimnastyczna w ZSCKR w Chrobrzu – dostępne po uzgodnieniu z dyrekcją ZSCKR,
- Boisko wielofunkcyjne w Chrobrzu (przy ZSCKR) – nowe, dostępne po uzgodnieniu z dyrekcją szkoły,

- Boisko przy byłej SP w Chrobrzu (ogólnodostępne, trawiaste),
- Boisko przy byłej SP w Miernowie (ogólnodostępne, trawiaste).

Obszar Gminy Żłota to w dziewięćdziesięciu procentach teren dwóch parków krajobrazowych: Nadnidziańskiego i Kozubowskiego. Przez północno-wschodnią część gminy przepływa rzeka Nida, która jednocześnie stanowi naturalną granicę między Gminami Żłota i Wiślica. W obrębie gminy rzeka Nida nie jest uregulowana, występują tu liczne bezodpływowe starorzecza, stanowiące dogodne warunki lęgowe dla wielu gatunków ptaków.

W miejscowości Żłota, położonej 23km od Pińczowa, występuje różnorodne zadrzewienie. Występują tu jesiony, topole, zaś w ogródkach przydomowych ozdobne świerki.

Pełczyska to miejscowość położona ok. 5km od Żłotej, usytuowana na wzgórzach lessowych, porośniętych robiniami, topolami, dziką różą i tarniną. Na południowej skarpie wzgórza Zawiennica mieści się rezerwat o powierzchni 12ha.

W Wojsławicach usytuowanych w kierunku północno-zachodnim od Żłotej, nad brzegami szeroko rozlanej rzeki, której koryto wiedzie wśród rozległych podmokłych łąk, tworząc piękne zielone zakola i wyspy porośnięte wierzbą.

Żurawniki to malowniczo położona miejscowość z widokiem na dolinę Nidy.

Niegostawice - zabudowania skupiają się tu wzdłuż jednej drogi, obsadzonej aleją jesionów i kasztanowców. Brzegi przepływającej Nidy porasta wierzbą, zaś okoliczne łąki sprzyjają tworzeniu pól biwakowych.

Nieprawice to miejscowość usytuowana w odległości ok. 4km w kierunku północno-wschodnim od Żłotej. Nida tworzy tu malownicze zakola, porośnięte wierzbą i licznymi gatunkami roślinności wodnej.

Chroberz położony jest około 8km w kierunku północno-zachodnim od Żłotej. Obszar zabudowany jest bogato zadrzewiony. Droga Chroberz-Nieprawice na odcinku około 1,5km zadrzewiona jest obustronnie rzędami topól i jesionów.

Wola Chrobberska położona jest wśród lasów na obszarze o rzeźbie urozmaiconej wzniesieniami. Na zboczach wzniesień, skarpach lessowych oraz w wąwozach występuje bogate i różnorodne zadrzewienie w formie pasowej, grupowej oraz rzędowej.

Kostrzeszyn – miejscowość położona jest na niewielkich wzniesieniach, około 6km na południowo-zachód od Żłotej. Tu także występuje bogate i różnorodne zadrzewienie. Otoczenie znajdującego się tu zbiornika wodnego stanowią m.in. kępy ochy, iwy, jesionów i topól.

Gmina Żłota jest interesującym i atrakcyjnym terenem na Ponidziu, pod względem historycznym, krajobrazowym i kulturowym. Charakteryzuje się w większości dobrą siecią dróg i korzystnymi połączeniami z gminami ościennymi. Drogi prowadzą przez malownicze okolice, na których odnotowuje się niewielkie natężenie ruchu. Stwarza to dogodne warunki do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej, konnej.

Gmina jest środowiskiem typowo rolniczym pozbawionym przemysłu. Głównym działem gospodarczym jest rolnictwo. W gospodarstwach jest wystarczająca ilość pokoi dla turystów. Oprócz kwater prywatnych są tereny pod pola namiotowe i biwakowe. Dobrze rozwinięta jest sieć handlowa oferująca pełne zaopatrzenie dla turystów. Wysoką rangę, zarówno w skali regionalnej, jak i ponadregionalnej ma rzeka Nida. Stanowi nie tylko wysokiej atrakcyjności walor krajobrazowy, lecz przede wszystkim jest komponentem środowiska przyrodniczego, stwarzającym korzystne warunki do uprawiania sportów wodnych i kąpeli, a nad niektórymi jej odcinkami również wypoczynku o charakterze pobytowym. W sezonie letnim jest ona wykorzystywana do wypoczynku i rekreacji w charakterze poznawczym przez mieszkańców z różnych stron kraju. W związku z odrodzeniem tradycji kajakowych na Ponidziu popularną imprezą stały się spływy kajakowe szlakiem Pińczów-Chroberz-Jurków-Wiślica, z zatrzymaniem w Chrobrzu na przystani kajakowej. Lokalna Grupa Działania Ponidzie organizuje spływy kajakowe **„Kajakiem pływać każdy może - Ponidziański spływ kajakowy”**.

W ramach projektu ŚWIAT, Lokalna Grupa Działania Ponidzie zamontowała na terenie m.in. gminy Żłota tablice informacyjne z trasami rowerowymi, opisami parków krajobrazowych oraz miejsc na

odpoczynek dla turystów. Tablice w Gminie Żłota zostały ustawione m.in. przed budynkiem Urzędu Gminy Żłota oraz na przystani kajakowej w Chrobrzu. Opracowane zostały również mapy turystyczne które, częściowo zostały przekazane do Urzędów Gmin oraz Starostwa Powiatowego celem udostępniania zainteresowanym turystom i mieszkańcom.

Do najwyższej rangi walorów turystycznych predystynujących rozwój turystyki przyrodniczej zaliczono:

1. Stoki "Łysej Góry" na północ od Woli Chroborskiej - stok porośnięty murawą kserotermiczną z licznie występującymi gatunkami chronionymi. Teren ten proponowany jest do utworzenia w formie rezerwatu przyrody, powierzchnia ok. 9 ha
2. Stoki "Wielkiej Góry" na wschód od Woli Chroborskiej- wzniesie nad Wolą Chroborską z drewnianym krzyżem upamiętniającym zarazę cholery, która około 100 lat temu zdziesiątkowała wieś. Na podłożu lessowym rozwija się bujny "step kwietny" z licznie występującymi gatunkami roślin kserotermicznych.
3. Stoki na zachód od Pełczysk – na zachód od Pełczysk położone jest rozległe wzniesienie z Górą Zawiennicą i prehistorycznym grodziskiem. Wysoki walor przyrodniczy mają strome zbocza o wystawie południowej ciągnące się wzdłuż drogi z Pełczysk do Podlesia oraz wąwóz okalający grodzisko od strony północnej. Powierzchnia obiektu ok. 10 ha.
4. Zbocze koło Odrzywołu – dużą wartość przyrodniczą przedstawia zbocze na północ od Odrzywołu wzdłuż drogi do Woli Chroborskiej o pow. ok. 4 ha.

Popularną imprezą turystyczną są rajdy piesze i rowerowe szlakami oznakowanymi i nieoznakowanymi.

Do sprzyjających czynników rozwoju turystyki pieszej należą:

- Szlak niebieski Pińczów – Wiślica, o długości 39 km. Wiedzie on przez miejscowości takie jak: Pińczów, Bogucice, Grochowiska, Wełecz, Oleszki, Biniątki, Skorocice, Aleksandrów, Chotel Czerwony, Gorysławice, Wiślica.
- Szlak zielony Wiślica – Grochowiska, o długości 90 km. Prowadzi on przez miejscowości takie jak: Wiślica, Konieczmosty, Wawrowice, Czarków, Stary Korczyn, Winiary Dolne, Nowy Korczyn, Solec Zdrój, Stopnica, Żerniki, Szaniec, Galów.
- Szlak turystyczny Madonny Poniądzia prowadzi on przez miejscowości takie, jak: Pińczów – Bogucice – Gacki – Chroberz – Niegosławice - Żłota - Pełczyska- Probołowice – Kostrzeszyn - Korce – Wola Chroborska – Chroberz – Młodzawy Małe- Kozubów- Dzierążnia – Działoszyce – Sancygniów – Góry – Pińczów.

Ważnym elementem turystyki i wypoczynku są lasy leżące na terenie Kozubowskiego Parku Krajobrazowego. Bardzo atrakcyjną dla turystów uprawiających wędrówkę, albo wycieczkę rowerową jest droga leśna z Rudawy do Odrzywołu, prowadząca wśród lasów o zróżnicowanej strukturze gatunkowej z udziałem sosny, modrzewia, buka i dębu. Takimi samymi predyspozycjami turystycznymi odznacza się droga lokalna z Woli Chroborskiej do Zagaja Stradowskiego. Zabytki kultury materialnej oraz stanowiska archeologiczne to kolejne, bardzo ważne elementy atrakcyjności Gminy Żłota. Ważnym miejscem dla turystów jest Samorządowy Ośrodek Dziedzictwa Kulturowego mieszczący się w pałacu Wielopolskich w Chrobrzu, który powstał 26 lutego 2004 r.

Przez teren wsi Chroberz przebiega ścieżka dydaktyczna „Chroberz – Wola Chroborska”, na trasie której można podziwiać florę i faunę charakterystyczną dla środowiska kserotermicznego.

Przez sołectwo Probołowice przebiega odcinek Małopolskiej Drogi Świętego Jakuba - średniowiecznego szlaku pielgrzymkowego do grobu apostoła w hiszpańskim Camino de Compostello. Droga oznaczona jest muszlą św. Jakuba, która jest także symbolem pielgrzymów, i żółtymi strzałkami.

Obecnie na terenie gminy miejsca noclegowe oferują gospodarstwa agroturystyczne:

- „Przy Chroborskiej Nidzie” ul. Podzamcze 20, Chroberz (pokoje)
- Agroturystyka Celtycka, Nieprowice 22 (pokoje),

- Gospodarstwo gościnne Małgorzata Nowak, Probołowice (pokoje).

2.7. Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Żłota działa wiele organizacji pozarządowych, które poprzez swoją działalność chronią dorobek kulturalny poprzednich pokoleń, służą młodzieży, uczą postaw ekologicznych, dbają o rozwój społeczno-kulturalny gminy. Ich działania skierowane są na pogłębienie integracji społecznej, rozwój potencjału kulturowego gminy, rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych oraz budowaniu tożsamości kulturowej regionu. Dzięki aktywności mieszkańców gminy, podejmowanej samodzielnie lub we współpracy z władzami samorządowymi, w istotny sposób zostaje wzbogacony zakres działań na rzecz mieszkańców gminy, przede wszystkim tych najbardziej potrzebujących opieki i wsparcia.

W gminie funkcjonują:

- Stowarzyszenie Na Rzecz Aktywizacji Społecznej i Ekorozwoju Nadnidziańskiej Wsi Wojsławice,
- Stowarzyszenie Turystyczno - Agroturystyczne "PONIDZIE" z siedzibą Nieprowice,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów "Aktywny Senior" z siedzibą w Żłotej,
- Koło Gospodyń Wiejskich Chrobrzanki,
- Stowarzyszenie Mieszkańców Nieprowic Nieprowice Razem,
- Gminne Koło Gospodyń Wiejskich w Żłotej,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Stawiszycach,
- Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Pełczyskach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Żłotej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Chrobrzu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Niegosławicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Nieprowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pełczyskach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Stawiszycach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Miernowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Żurawnikach.

2.8. Bezpieczeństwo publiczne

W myśl art. 7 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. jedn. Dz. U. 2024 poz. 609), zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: (...) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego, (...). Troska samorządu o porządek publiczny, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom, niski stopień przestępczości to czynniki, które mają istotny wpływ na stopień atrakcyjności danego obszaru zarówno jako miejsca zamieszkania, inwestowania czy też pobytu turystycznego.

Podstawowymi organami państwa, powołanymi do zapewnienia bezpieczeństwa oraz porządku publicznego są policja oraz straż pożarna. Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Żłota odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Pińczowie. Sprawami bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ratownictwa ogólnego zajmują się: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Pińczowie oraz gminne jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Biskupice, Chroberz, Kostrzeszyn, Miernów, Niegosławice, Nieprowice, Pełczyska, Probołowice, Stawiszycy, Żłota oraz Żurawniki. Dwie z nich (Chroberz i Żłota) włączone są do Krajowego Sytemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wszystkie jednostki OSP z terenu gminy są członkami Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Żłotej. Przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Pełczyskach działa zespół OSP Pełczyszczanie.

3. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

3.1. Potencjał gospodarczy

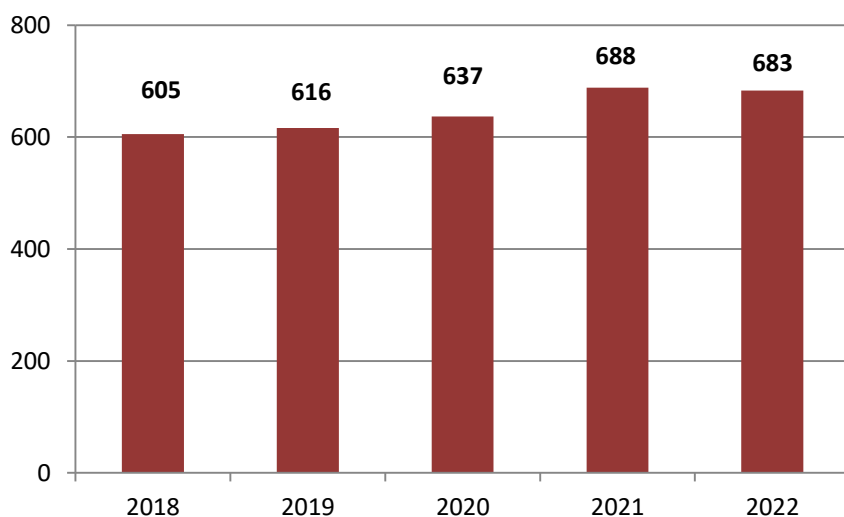
Potencjał lokalnej gospodarki odgrywa kluczową rolę w określaniu celów i strategii rozwojowych. Aspekty gospodarcze związane z liczbą przedsiębiorstw, ich aktywnością oraz wielkością lokalnego rynku pracy uznawane są często za główne czynniki rozwoju lokalnego.

Sytuację gospodarczą na terenie Gminy Żłota odzwierciedlają wskaźniki: liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności oraz wskaźnik liczby podmiotów na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

W 2022 r. na 10 tys. ludności przypadało 683 podmiotów gospodarczych tj. o 78 podmiotów więcej w porównaniu z rokiem 2018. Z przedstawionych danych wynika, że wartość wskaźnika od 2018 r. do 2021 z roku na rok wzrastała, co jest tendencją korzystną a sytuacja ta potwierdza stabilność sytuacji gospodarczej pod względem liczby przedsiębiorstw.

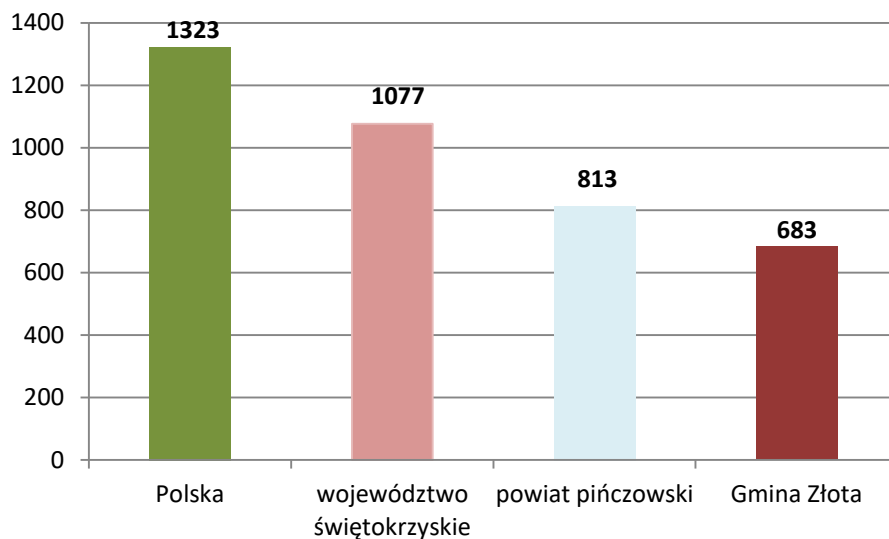
Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie Żłota jest niższy w porównaniu ze wskaźnikiem dla kraju, województwa świętokrzyskiego i powiatu pińczowskiego. Dynamikę zmian wskaźnika obrazuje poniższy wykres.

Wykres 6. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Żłota w latach 2018 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2022 r. – porównanie wskaźnika dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu pińczowskiego i Gminy Żłota

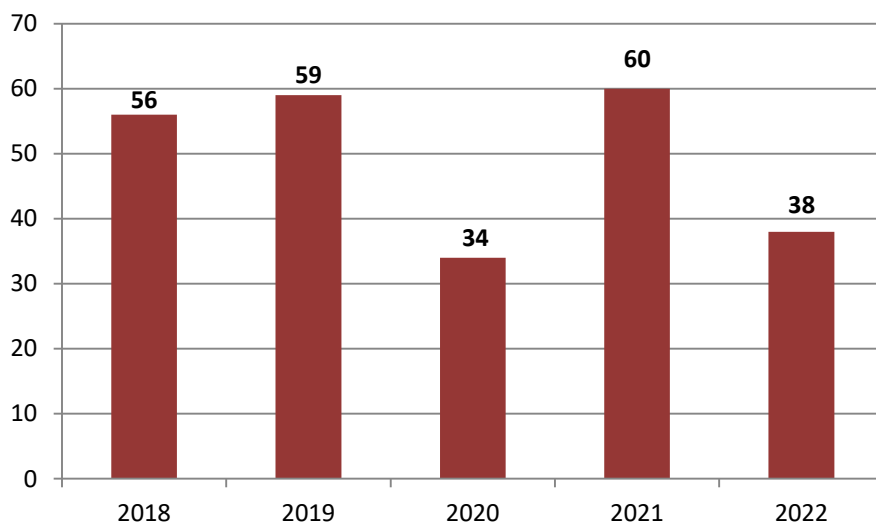

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych na przestrzeni lat 2018 – 2022 również ulega wahaniom. Na przestrzeni lat objętych analizą, najwięcej nowych podmiotów gospodarczych rozpoczęło działalność w 2021 r., najmniej natomiast w 2020 r.

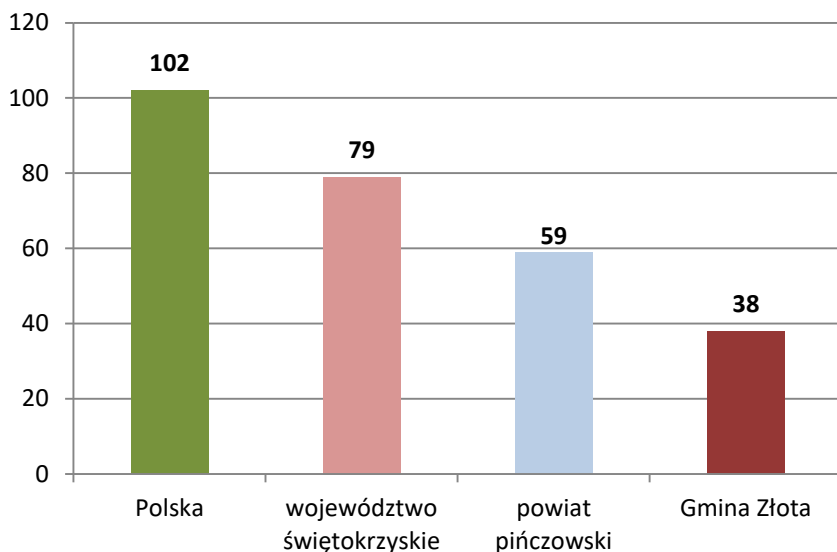
Rozpatrywany wskaźnik jest niższy od średniej dla kraju i powiatu pińczowskiego i województwa świętokrzyskiego.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w Gminie Żłota

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

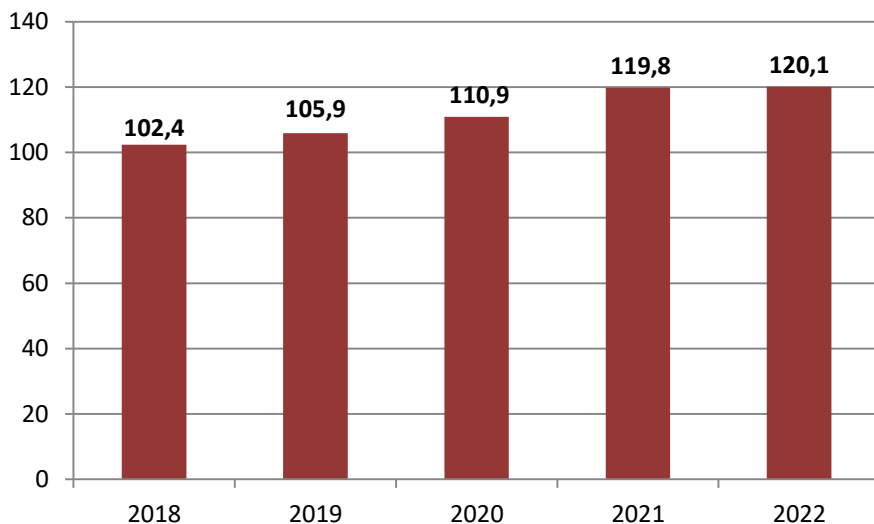
Wykres 9. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2022 r. – porównanie średniej dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu pińczowskiego i Gminy Żłota

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

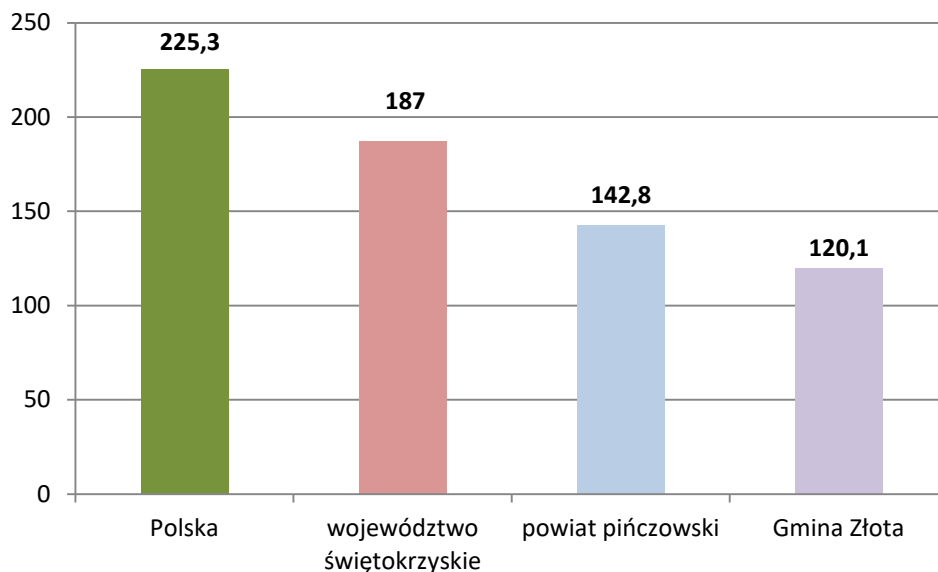
Wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na przestrzeni lat 2018 – 2022 wzrósł o niemal 18%. Zjawiskiem pozytywnym i pożądanym kierunkiem zmian jest systematyczny wzrost analizowanego miernika. Wskaźnik dla Gminy Żłota w porównaniu do sytuacji panującej w kraju, województwie świętokrzyskim i powiecie pińczowskim jest niższy.

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w Gminie Żłota w latach 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

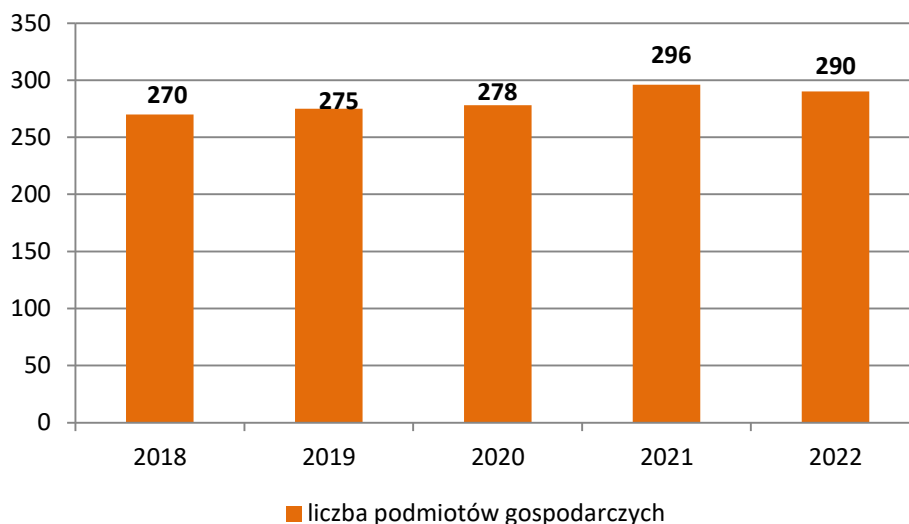
Wykres 11. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2022 r. – porównanie wskaźnika dla Polski, województwa świętokrzyskiego, powiatu pińczowskiego i Gminy Żłota

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na koniec 2022 r. w Gminie Żłota funkcjonowało 290 podmiotów gospodarczych, z czego 269 to podmioty prywatne. Sektor prywatny reprezentowany jest głównie przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (ok. 83,3% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych sektora prywatnego). Liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego świadczy o aktywności ekonomicznej mieszkańców gminy.

Wykres 12. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Żłota na przestrzeni lat 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Obok ogólnej liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na danym terenie i ich struktury rodzajowej ważną jest ich struktura wielkościowa. Dynamikę zmian liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Żłota według wielkości zatrudnienia zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 25. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Żłota wg klas wielkości w latach 2018-2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
0-9 osób	256	263	266	286	280
10-49 osób	14	12	12	10	10
50-249 osób	0	0	0	0	0
250-999 osób	0	0	0	0	0
0-249 osób	270	275	278	296	290
RAZEM	270	275	278	296	290

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z przedstawionych w tabeli informacji wynika, że ponad 96% wszystkich zarejestrowanych podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa (średnioroczne zatrudnienie mniej niż 10 pracowników). Większość tych firm ma charakter rodzinny i zapewnia miejsca pracy dla niewielkiej liczby osób.

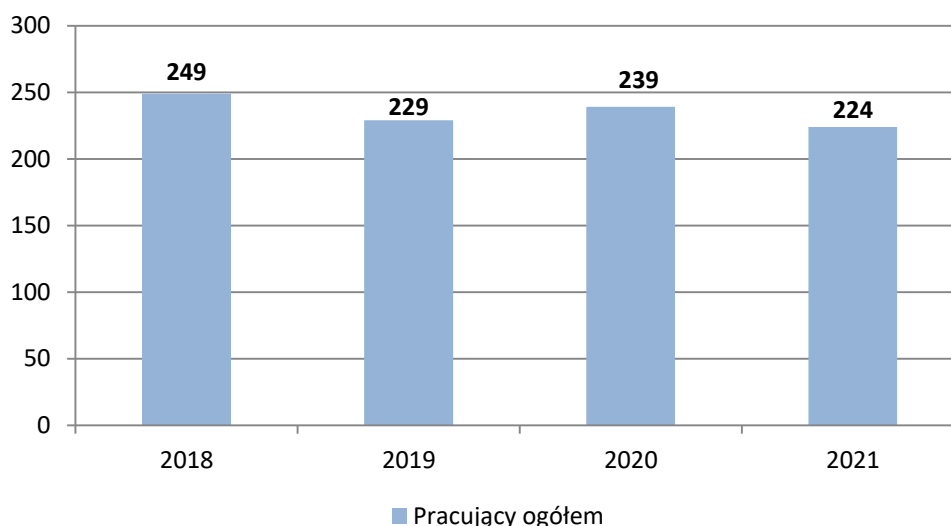
3.2. Rynek pracy

Analiza takich obszarów jak rynek pracy oraz struktura zatrudnienia w Gminie Żłota nastęrcza wiele trudności. Powodem jest brak danych określających liczbę osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Poniżej zamieszczone analizy dotyczące rynku pracy i wielkości zatrudnienia w gminie zostały oparte na danych statystycznych GUS, które nie zawierają pełnych informacji o liczbie osób zatrudnionych, w tym w rolnictwie, są więc mało reprezentatywne.

Według danych GUS, liczba osób pracujących zawodowo w Gminie Żłota na przestrzeni lat 2018 – 2022 ulega wahaniom i wynosi od 224 osób w 2021 r. do 249 osób w 2018 r. Na 1000 ludności ogółem pracowały 52 osoby. Jest to znacznie mniej w porównaniu do wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego (200) oraz Polski (259) i powiatu pińczowskiego (158).

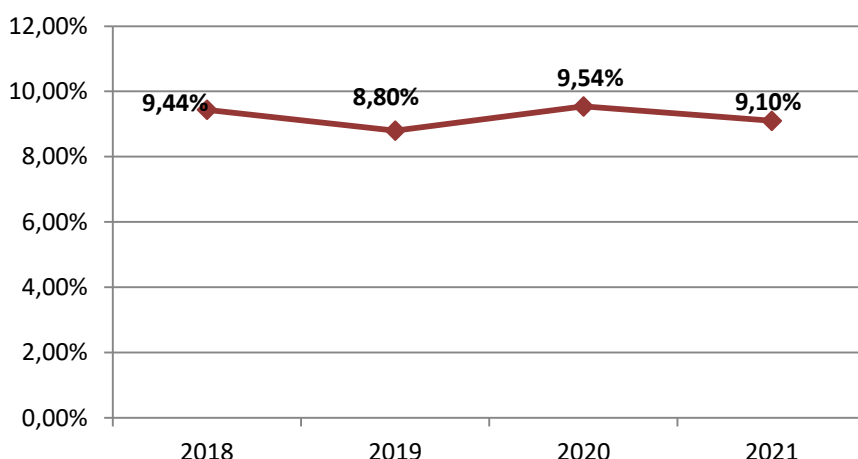
Wykres 13. Liczba osób pracujących w Gminie Żłota w latach 2018-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (brak danych za 2022 r.)

Analizując strukturę pracujących pod względem płci, zauważyć można, że we wszystkich badanych latach w gminie jest więcej pracujących kobiet niż mężczyzn. Sytuacja taka może być spowodowana faktem, że to mężczyźni częściej migrują za granicę w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy.

Wykres 14. Udział osób pracujących w grupie osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (brak danych za 2022 r.)

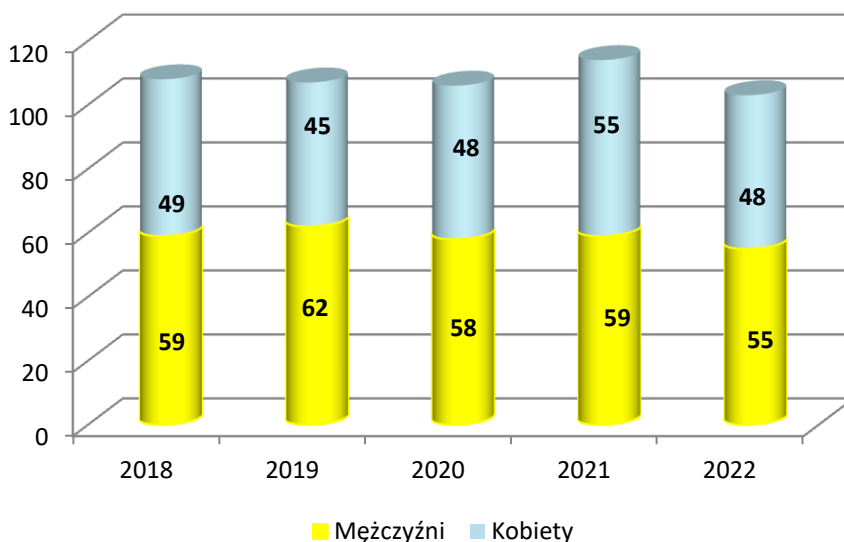
W 2020 r. zauważalny jest procentowy wzrost osób pracujących w wieku produkcyjnym w stosunku do pozostałych lat objętych analizą.

Ważną kwestią związaną z sytuacją na rynku pracy jest bezrobocie, czyli zjawisko niedoboru podaży względem popytu na pracę. Na koniec grudnia 2022 r. w Gminie Żłota zarejestrowanych było 103 osoby bezrobotne, tj. o 5 osób mniej niż w 2018 r.

W wyniku wprowadzonego w marcu 2020 r. stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii nastąpiło „zamrożenie” gospodarki a to z kolei miało wpływ na wszystkie wskaźniki rynku pracy. Wprowadzone restrykcje w pewnym stopniu przyczyniły się do ograniczenia liczby miejsc pracy czy utrudnienia w przekraczaniu granic państwa, co miało szczególne znaczenie dla osób pracujących poza granicami kraju.

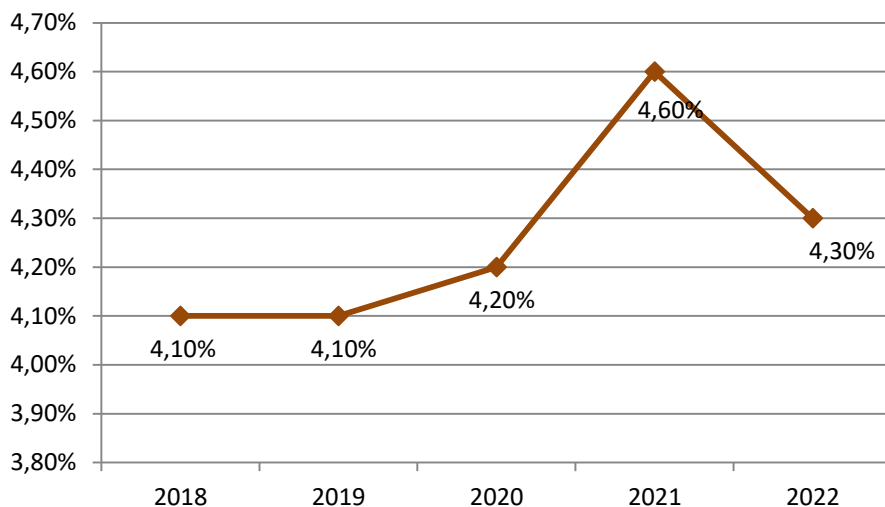
Bezrobotni z terenu Gminy Żłota w 2022 r. stanowili ok. 10,1% ogólnej liczby osób bezrobotnych w powiecie pińczowskim. Liczba osób bezrobotnych w gminie w 2022 r. wynosiła 103 osoby. Procentowy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2022 r. wynosi ok. 4,3%.

Wykres 15. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Żłota na przestrzeni lat 2018 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 16. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w grupie osób w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Żłota w latach 2018 – 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z danych przedstawionych na wykresach wynika, że poziom bezrobocia na przestrzeni lat 2018 – 2022 zwiększył się z 4,10% w 2018 r. do 4,3% w 2022 r. Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, dominują osoby młode, co jest zjawiskiem bardzo niekorzystnym. Podstawowe informacje zamieszczono w poniżej tabeli.

Tabela 26. Struktura bezrobotnych w Gminie Żłota według wieku w latach 2018 - 2022

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Bezrobotni do 25 roku życia	26	27	24	30	24
Bezrobotni do 30 roku życia	59	54	51	57	45
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	17	20	18	18	15
Długotrwale bezrobotni	66	58	74	70	70

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2022 r. osoby długotrwale bezrobotne, tj. takie, których okres pozostawania bez pracy w ciągu ostatnich dwóch lat wyniósł co najmniej 12 miesięcy, stanowiły ok. 68% ogólnej liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych.

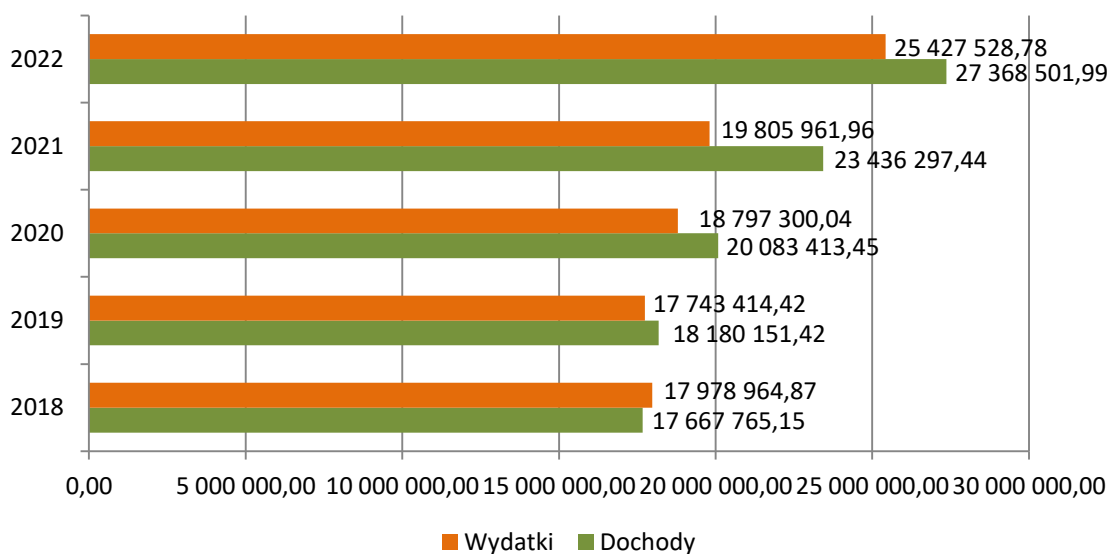
Głównym źródłem utrzymania się osób bezrobotnych na terenie gminy są prace dorywcze, sezonowe jak również pomoc społeczna i pomoc rodziny. Zabiegi te nie gwarantują stabilności finansowej rodzin, dlatego też częstym zjawiskiem jest emigracja zarobkowa.

3.3. Budżet i polityka inwestycyjna gminy

Do ważniejszych czynników decydujących o możliwościach rozwoju każdej jednostki terytorialnej są jej możliwości finansowe, które w znacznym stopniu warunkują to, jakie można na danym etapie stawiać cele oraz w jaki sposób te cele osiągać. Podstawowym elementem analizy sytuacji finansowej jest bilans dochodów i wydatków budżetowych.

Do dochodów budżetu zalicza się: dochody własne, subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa. Wydatki budżetu najogólniej podzielić można na wydatki bieżące oraz majątkowe (inwestycyjne). Dochody i wydatki budżetu gminy na przestrzeni lat 2018-2022 pokazano na poniższym wykresie.

Wykres 17. Dochody i wydatki budżetu Gminy Żłota w latach 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2018 r. wskutek podejmowanych inwestycji miał miejsce deficyt budżetowy na poziomie 311 199,72 zł. Największa nadwyżka dochodów nad wydatkami miała miejsce w 2021 r. i wynosiła 3 630 335,48 zł.

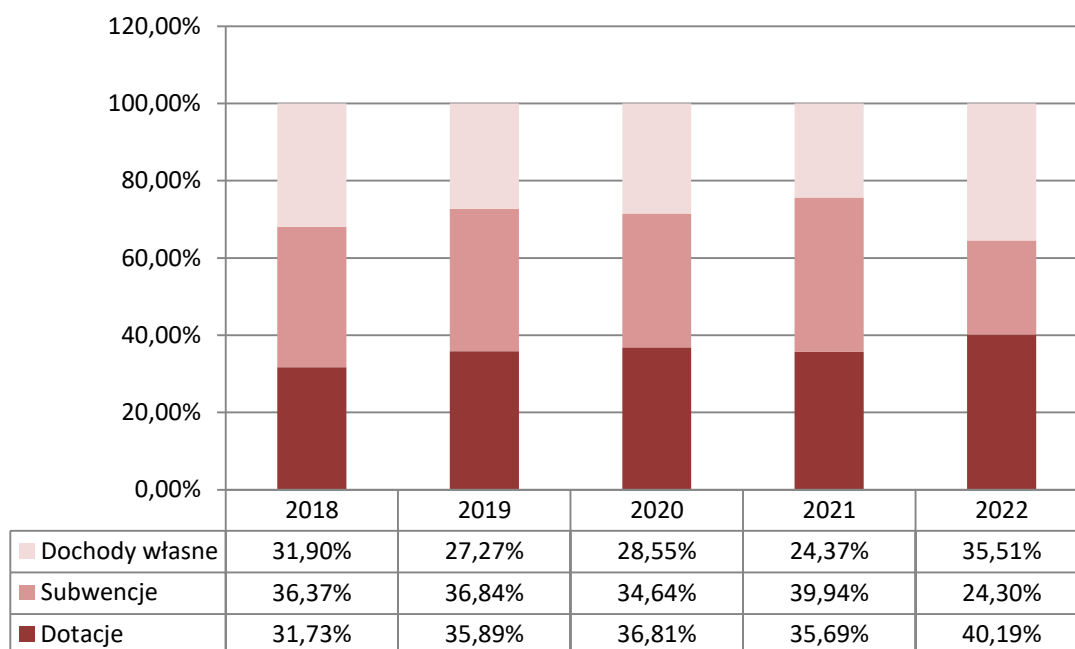
Sytuację finansową gminy obrazują także wskaźniki dochodów i wydatków ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca.

Dochody budżetu na 1 mieszkańca Gminy Żłota na przestrzeni lat 2018 – 2022 systematycznie wzrastają. W 2022 r. dochód w przeliczeniu na 1 osobę w gminie wyniósł 6420,01 zł i był o 2441,68 zł wyższy w stosunku do 2018 r. Dochody przypadające na 1 mieszkańca gminy są niższe od dochodów przypadających na 1 mieszkańca powiatu pińczowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Poziom wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Żłota w latach 2018 – 2022 systematycznie wzrasta. W 2022 r. wydatki budżetu ogółem w przeliczeniu na 1 osobę w gminie były na poziomie 5964,70 zł i były o 1916,30 zł wyższe w stosunku do 2018 r. Wydatki przypadające na 1 mieszkańca gminy są niższe od wydatków przypadających na 1 mieszkańca powiatu pińczowskiego, województwa świętokrzyskiego i Polski.

Szczegółowa analiza sytuacji finansowej Gminy Żłota uwzględnia strukturę dochodów i wydatków. Podstawowa klasyfikacja zakłada rozróżnienie dochodów z tytułu: subwencji, dotacji oraz dochodów własnych. Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę dochodów w podziale na poszczególne rodzaje.

Wykres 18. Struktura dochodów budżetowych Gminy Żłota w latach 2018 – 2022

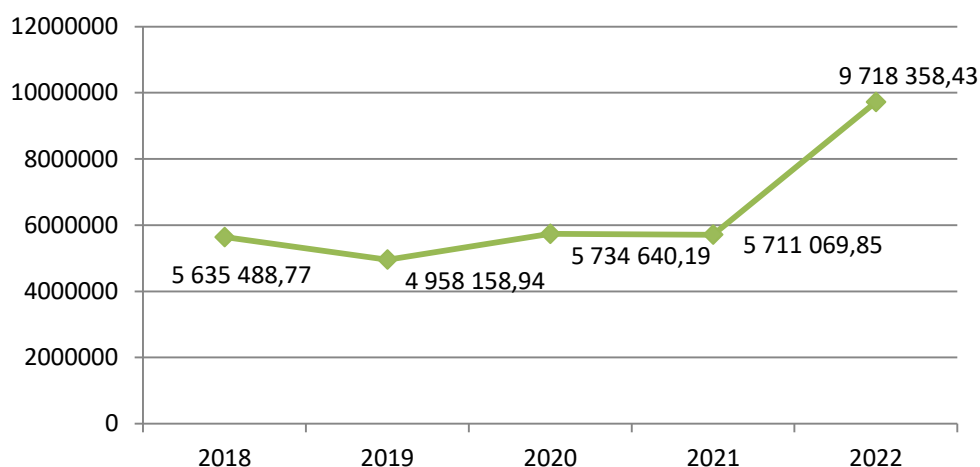
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podstawowym rodzajem dochodów budżetowych, które warunkują możliwości rozwojowe Gminy Żłota, tak jak każdej innej jednostki terytorialnej są dochody własne, czyli środki uwarunkowane poziomem lokalnej aktywności. Wysokość dochodów własnych zależy przede wszystkim od:

- poziomu zamożności społeczności lokalnej, która odprowadza podatek dochodowy od osób fizycznych,
- poziomu zainwestowania gminy, który wpływa na skalę dochodów z tytułu podatku CIT i podatku od nieruchomości.

Biorąc pod uwagę lata 2018 – 2022, największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem miał miejsce w latach 2018 i 2022 i wynosił odpowiednio 31,90% i 35,51%.

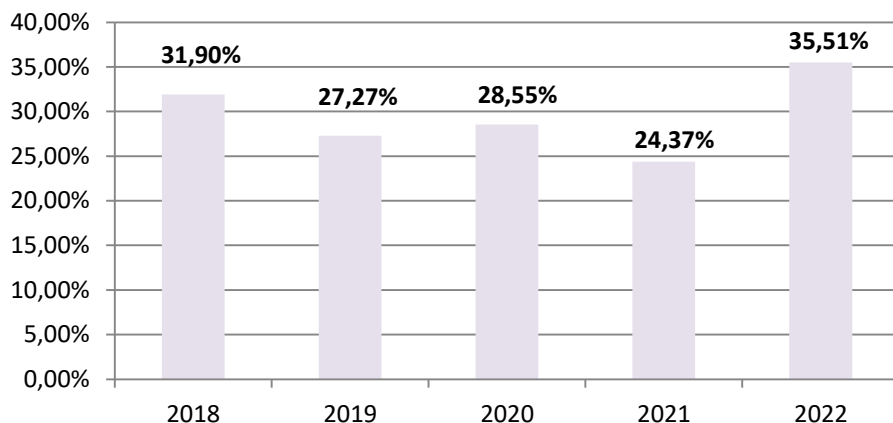
Wykres 19. Dynamika dochodów własnych budżetu Gminy Żłota w latach 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie dochodów budżetu ogółem oraz dochodów własnych można sprawdzić samodzielność finansową danej jednostki terytorialnej. Obrazuje ją procentowy wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem.

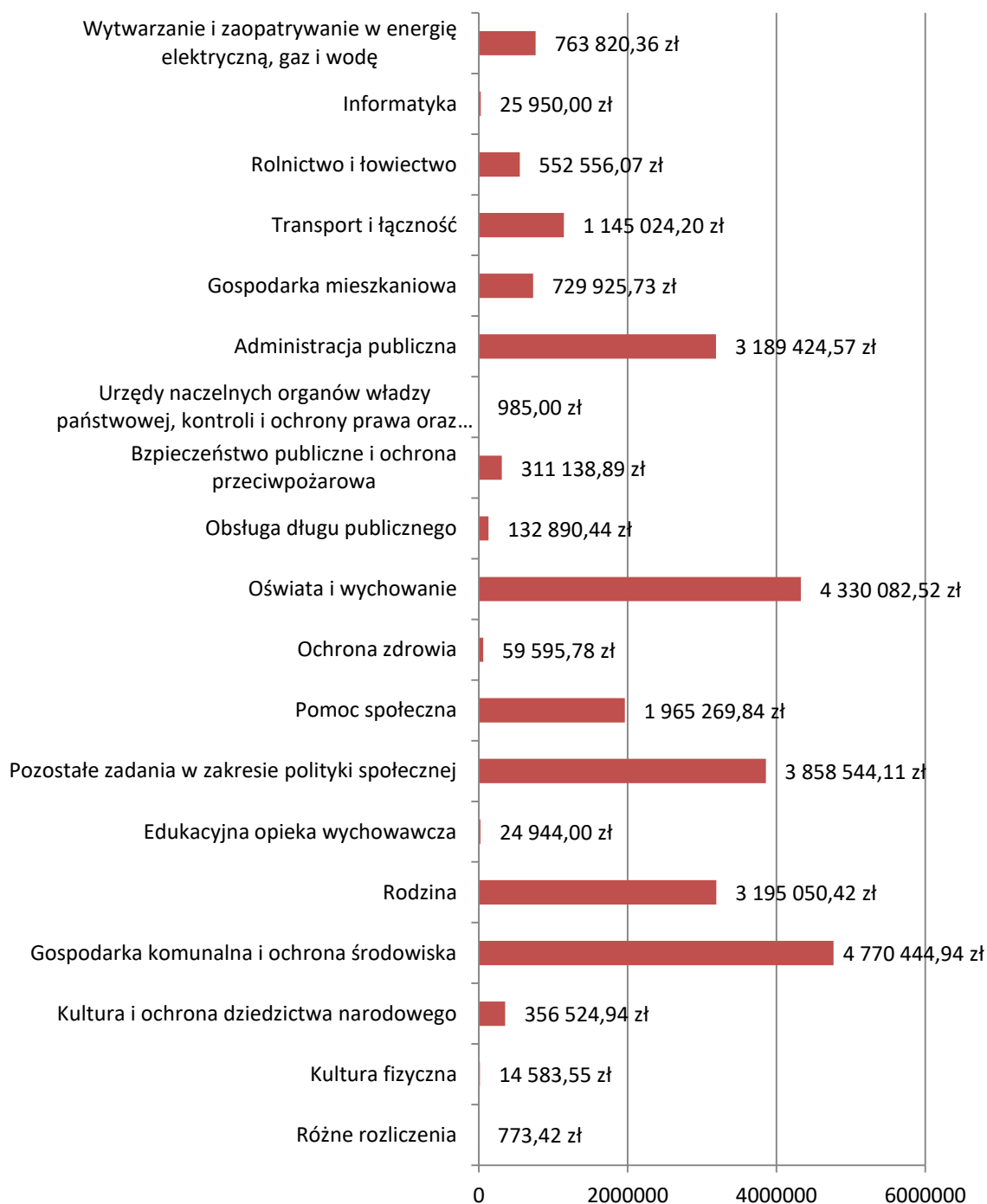
Wykres 20. Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem w Gminie Żłota w latach 2018 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie objętym analizą tj. na przestrzeni lat 2018 – 2022 wydatki budżetowe Gminy Żłota wykazują tendencję wzrostową. Strukturę wydatków budżetu gminy w 2022 r. według działów obrazuje poniższy wykres.

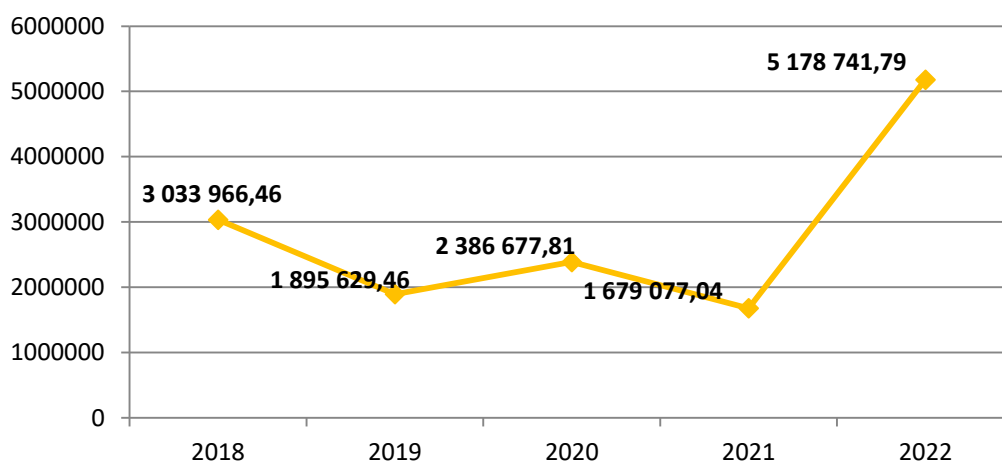
Wykres 21. Struktura wydatków budżetu Gminy Żłota według rodzajów w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najwięcej środków finansowych gmina przeznacza na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz oświatę.

Wykres 22. Dynamika wydatków majątkowych inwestycyjnych Gminy Złota w latach 2018 – 2022 [w zł]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z powyższego wykresu wynika, że najwięcej środków finansowych na inwestycje przeznaczone było w 2022 r. W 2022 r. wydatki inwestycyjne przekroczyły 5 mln zł i były o ponad 2 mln wyższe w porównaniu do wydatków inwestycyjnych z 2018 r. Wpływ na tę sytuację miało szereg projektów infrastrukturalnych. Tak duża skala inwestycji istotnie wpłynęła na wzrost poziomu życia lokalnej społeczności.

Poziom wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Złota w latach 2018 – 2022 ulegał wahaniom, ale przez większą część analizowanego przedziału czasowego zaznaczał się trend rosnący. W 2022 r. wydatki budżetu ogółem w przeliczeniu na 1 osobę w gminie były na poziomie 5964,70 zł i były o 1916,30 zł wyższe w stosunku do 2018 r. Wydatki przypadające na 1 mieszkańca gminy są niższe od wydatków przypadających na 1 mieszkańca Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu pińczowskiego.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane przez Gminę Złota w latach 2018 – 2023 przedstawiono poniżej w tabeli.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ŻŁOTA

Tabela 27. Najważniejsze inwestycje Gminy Żłota w latach 2018-2023

Lp.	Nazwa Projektu	Nazwa Programu	Koszt całkowity	Środki własne	Dofinansowanie	UWAGI
2018 r.						
1.	Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych w Gminie Żłota – Etap I i II”	NFOŚiGW	5 051 631,94	2 020 708,58	3 030 923,36	pożyczka
2.	Przebudowa i rozbudowa budynku gospodarczego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na „klub seniora” zlokalizowanego na działce Nr 343/1 w złotej	Dotacja	263 793,00	113 793,00	150 000,00	
3.	Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych dla obiektów użyteczności publicznej na terenie Gmin Działoszyce, Michałów i Żłota	PROW	1 347 883,20	819 555,61	528 555,61	podane kwoty dotyczą wyłącznie Gminy Żłota
2020 r.						
4.	Dostawa z montażem kolektorów słonecznych na terenie Gminy Żłota	PROW	790 604,28	293 983,12	496 621,16	
5.	Rozbudowa wodociągów na terenie Gminy Żłota” - budowa zbiornika wyrównawczego wody pitnej o pojemności 150 m ³ w miejscowości Żłota "Lubowiec" - budowa przepompowni sieciowej na wodociągu	PROR	440 000,00	223 526	216 474,00	

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ŻŁOTA

Lp.	Nazwa Projektu	Nazwa Programu	Koszt całkowity	Środki własne	Dofinansowanie	UWAGI
	w miejscowości Rudawa					
6.	Remont pomieszczeń z przeznaczeniem na Klub SENIOR + w Chrobrzu, ul. Chrobrego 16	Dotacja	156 988,22	35 913,23	121 074,99	
2021 r.						
7.	Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na działce o numerze ewidencyjnym 341/8 położonej w miejscowości Żłota, Gmina Żłota	Środki własne	649 559,30	649 559,30	-	
8.	Budowa elektroenergetycznej ziemnej linii kablowej oświetlenia drogowego nN wzdłuż drogi gminnej w miejscowości Stawiszycy, Gmina Żłota	Środki własne	124 230,00	124 230,00	-	
9.	Remont pomieszczeń z przeznaczeniem na Klub SENIOR + w Pełczyskach	Dotacja	260 958,30	60 958,30	200 000,00	
10.	Wykonanie instalacji gazowej do budynku Dom Ludowy w Chrobrzu wraz z wykonaniem kotłowni gazowej	Środki własne	61 962,34	61 962,34	-	
11.	Wykonanie instalacji gazowej do budynku Ośrodka Zdrowia w Chrobrzu wraz z wykonaniem kotłowni gazowej	Środki własne	63 273,41	63 273,41	-	

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ŻŁOTA

Lp.	Nazwa Projektu	Nazwa Programu	Koszt całkowity	Środki własne	Dofinansowanie	UWAGI
12.	Budowa linii kablowej, słupów oświetleniowych ze sterowaniem na stadionie sportowym w Chrobrzu	Środki własne	74 993,10	74 993,10	-	
13.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej położonych na terenie Gminy Żłota	RPO	2 477 371,62	371 605,75	2 105 765,87	
2022 r.						
14.	Wymiana lamp oświetlenia drogowego na terenie Gminy Żłota	Polski Ład	1 955 700,00	425 700,00	1 530 000,00	
15.	Usługa montażu pompy ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej w budynku Urzędu Gminy Żłota ul. Sienkiewicza 79, 28-425 Żłota	Środki własne	76 014,00	76 014,00	-	
16.	Usługa montażu monoblokowej pompy ciepła w budynku mieszkalnym Miernów Nr 85	Środki własne	61 560,00	61 560,00	-	
17.	Usługa montażu monoblokowej pompy ciepła w budynku mieszkalnym ul. Parkowa 19, 28-425 Chroberz	Środki własne	60 480,00	60 480,00	-	
18.	Usługa montażu monoblokowej pompy ciepła w budynku Szkoły Podstawowej w Miernowie, Miernów Nr 84	Środki własne	61 560,00	61 560,00	-	

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY ZŁOTA

Lp.	Nazwa Projektu	Nazwa Programu	Koszt całkowity	Środki własne	Dofinansowanie	UWAGI
2023 r.						
19.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Złota (budowa linii przesyłowej kanalizacji ściekowej do oczyszczalni ścieków w Złotej oraz wymiana turbiny		3 223 830,00			W trakcie realizacji
20.	Zakup i dostawa nowego wozu asenizacyjnego do wywozu nieczystości ciekłych	Środki własne	62 700,00	62 700,00	-	
21.	Budowa elektroenergetycznej linii napowietrznej nN 0,4 kV oświetlenia drogowego w miejscowości Złota	Środki własne	120 540,00	120 540,00	-	
22.	Zakup i dostawa ciągnika wraz z osprzętem pomocniczym do gospodarki komunalnej	Środki własne	500 790,00	500 790,00	-	
23.	Zakup i dostawa fabrycznie nowej koparko-ładowarki	Środki własne	609 465,00	609 465,00	-	

Źródło: Dane Urzędu Gminy Złota